

ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี

อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

Cost – Return Analysis of Swine Production in Klongree Subdistrict

Sathingpra District, Songkhla Province

กัญชลา แซ่เจ๋น

Kanchala Saechean

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Agribusiness Management

Prince of Songkla University

2552

ชื่อสารนิพนธ์   ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสีหิงพระ
 จังหวัดสงขลา
 ผู้เขียน   นางสาวกัญชลา แซ่เจ๋น
 สาขาวิชา   การจัดการธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริญญา เลิศ โนม)

.....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริญญา เลิศ โนม)

.....กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุธัญญา ทองรักษ์)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีดีถ พรหมมี)

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ เจริญจิระตระกูล)
 ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร

ชื่อสารนิพนธ์	ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวกัญชลา แซ่เจ๋น
สาขาวิชา	การจัดการธุรกิจเกษตร
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร (2) สภาพการผลิตและการจัดการการเลี้ยงสุกร (3) ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรและ (4) ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ โดยเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง ใน 3 หมู่บ้านที่มีจำนวนการเลี้ยงสุกรมากที่สุดและสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญทั้งหมด 30 ราย โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 40.4 ปี จบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.4 คน และเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพรอง เกษตรกรมีรายได้และรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 342,333 และ 311,333.3 บาทต่อปี ใช้เงินทุนของตัวเองในการลงทุนลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นกิจการในครัวเรือน มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 4.3 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร และสาเหตุที่เลือกเลี้ยงสุกรเนื่องจากเลี้ยงตามเพื่อนบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงสุกรพันธุ์สามสาย ขนาดลูกพันธุ์สุกรที่ใช้เลี้ยงเฉลี่ย 19.8 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย 1,563.3 บาท ลักษณะโรงเรือนที่เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เป็นแบบเพิงหมาแหงนจำนวนเฉลี่ยรายละ 1 หลัง โดยมีจำนวนคอกต่อหลังเฉลี่ย 3.4 คอก มีลักษณะพื้นคอกเป็นแบบคอนกรีต ทำความสะอาดคอกวันละ 1 ครั้ง จำนวนสุกรต่อคอกเฉลี่ย 12.1 ตัว ใช้พื้นที่การเลี้ยงเฉลี่ย 1.6 ตารางเมตรต่อตัว เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้รางคอนกรีตยาวเป็นอุปกรณ์การให้น้ำและอาหาร และไม่มีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร มีอัตราการรอดเฉลี่ยร้อยละ 92.7 ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงเฉลี่ย 128.1 วันต่อรุ่น มีน้ำหนักเฉลี่ย 93.73 กิโลกรัม จำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น ราคาที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ย 51.37 บาทต่อกิโลกรัม

ต้นทุนการผลิตสุกรทั้งหมดเฉลี่ย 73,896.05 บาทต่อรุ่น ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 71,579.60 บาท เป็นค่าอาหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.29 รองลงมา ได้แก่ ค่าลูกพันธุ์ ร้อยละ 17.05 และต้นทุนคงที่ 2,136.45 บาท เป็นค่าเสื่อมราคาโรงเรือนมากที่สุดร้อยละ 2.11 รองลงมา

ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ ร้อยละ 0.47 ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 53.17 บาท มีรายได้สุทธิ และกำไรสุทธิ 2,064.40 และ-72.05 บาทต่อรุ่น โดยมีราคาต้นทุน 53.20 บาทต่อกิโลกรัม และผลผลิตต้นทุน 1,389.80 กิโลกรัมต่อรุ่น

ปัญหาสำคัญที่พบในการเลี้ยงสุกร คือ ปัญหาราคาอาหารสูง ราคาผลผลิตตกต่ำและลูกพันธุ์สุกรไม่มีคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัย เรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากการเอาใจใส่ ดูแลให้คำปรึกษาด้วยดีเสมอมาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริญา เฉิดโฉม อาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ โดยเริ่มตั้งแต่การเขียนโครงร่างสารนิพนธ์ การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึงขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิญา ทองรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจารย์ปรัดล พรหมมี กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ช่วยกรุณาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาในครั้งนี้

สำหรับบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งและจะขาดเสียมิได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และครอบครัวที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ MAB 9 และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ผู้วิจัยจึงขอมอบคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้ที่มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว

กัญชลา แซ่เจ็น

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	4
2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับสุกร	4
2.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน	20
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
3.1 ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล	32
3.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	37
4.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร	37
4.2 การจัดการการเลี้ยงสุกร	42
4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร	54
4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นในการเลี้ยงสุกร	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	61
5.1 สรุปผลการวิจัย	61
5.2 ข้อเสนอแนะ	65
5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวกที่ 1 จำนวนสุกรและเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรใน ตำบลคลองรี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	69
ภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถาม	70
ภาคผนวกที่ 3 รายละเอียดค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสุกรใน ตำบลคลองรี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	81
ประวัติผู้เขียน	89

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนเกษตรกรและจำนวนตัวอย่างของเกษตรกรในตำบลคลองรี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	34
ตารางที่ 4.1	สภาพสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร	38
ตารางที่ 4.2	อาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร	40
ตารางที่ 4.3	รายได้ รายจ่ายและการกู้ยืมของเกษตรกร	41
ตารางที่ 4.4	ลักษณะทั่วไปของการผลิต	43
ตารางที่ 4.5	ลักษณะการจัดการลูกพันธุ์สุกร	45
ตารางที่ 4.6	การจัดเตรียมโรงเรือนและคอก	47
ตารางที่ 4.7	ลักษณะการจัดการการเลี้ยงสุกร	49
ตารางที่ 4.8	ลักษณะการจัดการสุขาภิบาลสุกร	52
ตารางที่ 4.9	การจำหน่ายผลผลิต	53
ตารางที่ 4.10	โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร	55
ตารางที่ 4.11	ราคาคู่มือทุนและผลผลิตคู่มือทุนจากการเลี้ยงสุกร	58
ตารางที่ 4.12	ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกร	59

สารบัญตารางภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ลักษณะโรงเรือน	8
ภาพที่ 2.2 วิธีการตลาดสุกร	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ประเทศไทยมีโครงสร้างการผลิตทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประมาณร้อยละ 60 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จากอดีตจนถึงปัจจุบันกล่าวได้ว่า ผลผลิตภาคเกษตรขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมจะต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมก็ตาม แต่ผลผลิตภาคเกษตรก็สามารถทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็น แหล่งอาหารที่สำคัญของโลกแห่งหนึ่ง เนื่องจากสามารถผลิตสินค้าเกษตรเลี้ยงประชากรในประเทศไทยได้อย่างเพียงพอ และผลผลิตบางส่วนยังมิส่งออกไปขายยังต่างประเทศก่อให้เกิดรายได้อีกทางหนึ่ง (วิมล นัตตะวานิช, 2543)

ผลผลิตทางด้านปศุสัตว์นับว่าเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง การผลิตสุกรถือว่าการผลิตด้านปศุสัตว์ที่สำคัญประเภทหนึ่งของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งโปรตีนที่ประชาชนนิยมบริโภคมากที่สุดและเป็นแหล่งก่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร โดยรวมทั้งประเทศประมาณ 52,000 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550) และยังเป็นแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ในแง่วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลาป่น ปลาขี้ขาว กากถั่วเหลือง มันสำปะหลัง เป็นต้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น ธุรกิจอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และการนำเข้าพันธุ์สัตว์ อันนำมาซึ่งรายได้และการจ้างงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ

การผลิตสุกรในประเทศไทยมีกระจายกันทั่วทุกภาค ในปี 2551 แหล่งผลิตมากที่สุดคือภาคกลาง รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ตามลำดับ ภาคใต้มีจำนวนการเลี้ยงสุกรมากที่สุด จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดสงขลา ตามลำดับ จังหวัดสงขลามีการเลี้ยงสุกรจำนวน 103,665 ตัว มีจำนวนเกษตรกร 3,102 ราย ซึ่งอำเภอสติงพระมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมากที่สุดในจังหวัดสงขลา คือมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร 729 ราย หรือประมาณร้อยละ 30.55 ของจำนวนผู้เลี้ยงสุกรทั้งหมดในจังหวัดสงขลา (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551) เกษตรกรในอำเภอสติงพระส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็ก คือเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ไม่เกิน 50 ตัว หรือเลี้ยงสุกรขุนไม่เกิน 100 ตัว ปัจจุบันสถานการณ์

ราคาเนื้อสุกรมีการปรับตัวสูงขึ้น จึงเป็นเหตุจูงใจให้เกษตรกรเข้าลงทุนในธุรกิจนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับราคาขายผลผลิต แต่กลับให้ความสำคัญในเรื่องการควบคุมต้นทุนการผลิตน้อยกว่า ประกอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเป็นเกษตรกรรายย่อย ไม่มีการจัดการที่ดี ขาดการจดบันทึกข้อมูล ทำให้เกษตรกรไม่ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริง ดังนั้นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีขึ้นเพื่อตอบคำถามว่า การจัดการการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างไร ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างไร ระดับการใช้ปัจจัยการผลิตในการเลี้ยงสุกรมีความเหมาะสมเชิงเศรษฐกิจหรือไม่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงสุกรเป็นอย่างไรบ้าง องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่กำลังตัดสินใจลงทุนเลี้ยงสุกรและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนส่งเสริมของกรมปศุสัตว์และบริษัทเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
- 2) เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการจัดการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
- 3) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ประเด็นและระยะเวลาการเก็บข้อมูลไว้ดังนี้

- 1) พื้นที่ศึกษาคือ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เนื่องจากอำเภอสทิงพระเป็นอำเภอที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดในจังหวัดสงขลาคือ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจำนวน 729 ราย หรือประมาณร้อยละ 30.55 ของจำนวนผู้เลี้ยงสุกรทั้งหมดในจังหวัดสงขลา โดยตำบลคลองรีเป็นตำบลที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดในอำเภอสทิงพระ ซึ่งมีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจำนวน 177 ราย ร้อยละ 17 ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรทั้งหมดในอำเภอสทิงพระ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา, 2551)

2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนที่มีการเลี้ยงเพียงโรงเรือนเดียว กล่าวคือ เกษตรกรที่นำลูกสุกรไปเพื่อเลี้ยงเป็นสุกรขุน จำนวน 30 ราย

3) ประเด็นการวิจัยหลัก คือ วิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุน กล่าวคือ ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนเกษตรกรที่ซื้อลูกสุกรเพื่อเลี้ยงเป็นสุกรขุน โดยศึกษาต้นทุนต่อรุ่นสุกรขุน ในตำบลคลองรี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีรูปแบบการเลี้ยง คือ โรงเรือนแบบเพิงหมาแหงน พื้นคอนกรีต อุปกรณ์ให้อาหารและน้ำเป็นแบบรางคอนกรีตยาว ซึ่งเป็นรูปแบบการเลี้ยงส่วนใหญ่ของเกษตรกรซึ่งมีจำนวน 16 ราย

4) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในปี 2551

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรรายใหม่ในการลงทุนเลี้ยงสุกรและสามารถนำไปสู่การวางแผนและปรับปรุงการเลี้ยงของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรรายเดิม นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานของกรมปศุสัตว์และบริษัทเอกชนในการพัฒนาและส่งเสริมการเลี้ยงแก่เกษตรกรอย่างเหมาะสม

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ตลอดจนรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้จำแนกการตรวจสอบเอกสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับสุกร

กรมปศุสัตว์ (2548) ได้กล่าวถึงความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับสุกรและการเลี้ยงสุกร โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 พันธุ์สุกรที่นิยมเลี้ยง

พันธุ์สุกรที่เป็นที่นิยมเลี้ยง ประกอบด้วยสายพันธุ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พันธุ์ลาร์จไวท์ (Large White) เป็นสุกรสีขาวตลอดลำตัว ใบหูตั้ง หัวโตปานกลาง ลำตัวยาว แข็งแรง เจริญเติบโตดี ให้ลูกดก เลี้ยงลูกเก่ง ลูกโตเร็ว เลี้ยงง่ายเหมาะสำหรับที่จะใช้เป็นพ่อพันธุ์และ แม่พันธุ์เพื่อผลิตสุกรพันธุ์สองสายพันธุ์

2) พันธุ์แลนด์เรซ (Landrace) เป็นสุกรพันธุ์ผสมระหว่าง พันธุ์ลาร์จไวท์และพันธุ์เดนิชแลนด์เรซ ซึ่งสุกรพันธุ์แลนด์เรซจะมีสีขาวตลอดลำตัว เหมือนสุกรพันธุ์ลาร์จไวท์ ใบหูกว้างพับปรกมาปิดตา มีลำตัวยาว หัวเล็ก จมูกยาว กระดูกค่อนข้างเล็ก มีจุดดำบ้างเล็กน้อย ให้ลูกดก เลี้ยงลูกดี การเติบโตเร็ว มีลำตัวยาวกว่าสุกรสายพันธุ์อื่น จึงนิยมใช้เป็นพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์เพื่อผลิตสุกรพันธุ์สองสายพันธุ์

3) พันธุ์คูร์ร็อก (Duroc) หรือคูร์ร็อกเจอร์ซี่ (Duroc Jusey) เป็นสุกรที่มีถิ่นกำเนิดในอเมริกา ต้นตระกูลมาจากพันธุ์เจอร์ซี่เรด (Jusey Red) เรดคูร์ร็อก และเรดเบอร์ชาร์ย ซึ่งสุกรพันธุ์คูร์ร็อกจะมีสีน้ำตาลแดงตลอดตัว (สีอาจจะอ่อนหรือเข้มแตกต่างกัน) ใบหูเล็กเอียงไปข้างหน้า มีลำตัวหนา หลังโค้ง โตเร็ว แข็งแรงบึกบึน แต่อ้วนง่าย สุกรพันธุ์นี้เลี้ยงลูกไม่ค่อยเก่ง ให้ลูกดกไม่เท่าพันธุ์ลาร์จไวท์และแลนด์เรซ จึงไม่นิยมใช้เป็นแม่พันธุ์ แต่นิยมใช้เป็นพ่อพันธุ์สุกรขุนสามสาย

4) สุกรพื้นเมือง เป็นสุกรพื้นเมืองที่เลี้ยงอยู่ตามหมู่บ้านชนบทพวกชาวเขา ลักษณะทั่วไป จะมีขนสีดำ ท้องยาน หลังแอ่น การเจริญเติบโตช้า ให้ลูกดก และเลี้ยงลูกเก่ง จะมีชื่อเรียกต่างกันไปตามท้องถิ่น เช่น สุกรพันธุ์ไหหลำ พันธุ์ควาย พันธุ์ราด พันธุ์พวง สุกรป่า เป็นต้น

4.1) สุกรพันธุ์ไหล่ เลี้ยงตามภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย มีสีดำปนขาว ตามลำตัวจะมีสีดำ ท้องมักมีสีขาว จมูกยาวและแอนเล็กน้อย คางย้อย ไหล่กว้าง หลังแอน สะโพกเล็ก มีอัตราการเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์ได้ดีกว่าสุกรพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ แม้สุกรโตเต็มที่โตประมาณ 100-120 กิโลกรัม

4.2) สุกรพันธุ์ราดหรือพวง เลี้ยงตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มีขนสีดำตลอดตัว มีสีขาวปนแซมบ้างเล็กน้อย จมูกยาว ลำตัวสั้นป้อม หลังแอน ใบหูตั้งเล็ก ผิวหนังหยาบ แม่สุกรโตเต็มที่หนักประมาณ 80-100 กิโลกรัม

4.3) สุกรพันธุ์ควาย เลี้ยงตามภาคเหนือและภาคกลาง มีลักษณะคล้ายสุกรไหล่ แตกต่างกันที่พันธุ์ควายจะมีสีดำ สุกรพันธุ์ควายมีหูใหญ่ ปรกเล็กน้อย มีรอยขนตามลำตัว เป็นสุกรที่มีขนาดใหญ่กว่าสุกรพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์อื่น แม่สุกรโตเต็มที่หนักประมาณ 100-125 กิโลกรัม

4.4) สุกรป่า เลี้ยงตามภาคต่าง ๆ ทั่วไป มีขนหยาบแข็ง สีน้ำตาลเข้มหรือสีดำเข้ม หรือสีแดงดอกเลา หนังกหนา หน้ายาว จมูกยาวและแหลมกว่าสุกรพันธุ์พื้นเมือง ขาเล็กและเรียวยาว คุปราดเปรียว ที่พบมีอยู่ 2 พันธุ์ คือพันธุ์หน้ายาว และพันธุ์หน้าสั้น แม่สุกรโตเต็มที่หนักประมาณ 80 กิโลกรัม

นอกจากนี้ก็มีสุกรพันธุ์แฮมเชียร์ เบอร์กเชียร์ และเหมยซาน ที่นำเข้ามาทดลอง เลี้ยงดูในประเทศไทย แต่ไม่นิยมเลี้ยงแพร่หลาย ที่นิยมเลี้ยงกันมากมีเพียง 3 พันธุ์ นั้นคือ ลาร์จไวท์ แลนด์เรซ และคูร์คเจอร์ซี่ ส่วนสุกรลูกผสมที่ผลิตเป็นสุกรขุน นิยมใช้สุกรสามสายพันธุ์ คือ คูร์คเจอร์ซี่ X แลนด์เรซ-ลาร์จไวท์ (โดยใช้พ่อพันธุ์คูร์คเจอร์ซี่ และแม่พันธุ์ลูกผสมแลนด์เรซ-ลาร์จไวท์)

2.1.2 รูปแบบการเลี้ยงสุกร

บริษัทเบทาโกร (2548) กล่าวว่า สุกรในประเทศไทยสามารถแยกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) สุกรพันธุ์ คือ การเลี้ยงสุกรเพื่อจำหน่ายเป็นสุกรพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ ในการนำไปผสมเพื่อผลิตเป็นลูกสุกรเพื่อใช้ในการขุนต่อไป

2) ลูกสุกร คือ การนำพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์สุกรระดับพ่อแม่พันธุ์ (แม่พันธุ์สองสายพันธุ์) ไปผสมกับสุกรพันธุ์แท้ต่างสายพันธุ์ให้ได้ลูกสุกร (ลูกสุกรขุนระดับสามสายพันธุ์) ให้ได้น้ำหนักประมาณ 12 - 16 กิโลกรัม จึงนำออกจำหน่ายเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นลูกสุกรขุนต่อ

3) สุกรขุน คือ การนำลูกสุกรไปเลี้ยงเป็นสุกรขุน ให้มีน้ำหนักตัวละ ประมาณ 80 – 100 กิโลกรัมและจำหน่ายเพื่อนำไปชำแหละเป็นเนื้อสุกรสำหรับการบริโภค

2.1.3 การจัดการการเลี้ยงสุกรขุน

1) สถานที่และพื้นที่การเลี้ยงต่อตัว ควรต้องมีคอกหรือโรงเรือนสำหรับเลี้ยงดูจัดการแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะและควรจัดตามรายละเอียดต่อไปนี้

1.1) การเตรียมคอกหรือโรงเรือนก่อนเข้าเลี้ยง

1.1.1) ย้ายสุกรรุ่นเก่าก่อนอายุครบชายแต่น้ำหนักไม่ได้มาตรฐานออกขายหรือย้ายไปรวมคอกเลี้ยงในโรงเรือนใหม่เพื่อความสะดวกในการทำความสะดวกเตรียมโรงเรือนไว้รับเลี้ยงสุกรรุ่นใหม่

1.1.2) พ่นล้างทำความสะอาดทุกซอกทุกมุมรวมทั้งอุปกรณ์ให้น้ำและอาหารแล้วทิ้งให้แห้ง จากนั้นตรวจเช็คซ่อมแซมคอกและอุปกรณ์ใช้งานให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

1.1.3) พ่นฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อออกฤทธิ์กว้าง ทำลายเชื้อไวรัส แบคทีเรีย และเชื้อราได้ดีที่มีคุณสมบัติจับเกาะพื้นผิวได้นาน

1.2) พื้นที่ต่อตัวที่ใช้เลี้ยง หากพิจารณาตามรูปแบบการเลี้ยงสุกรขุนซึ่งโดยทั่วไปจะแนะนำให้เลี้ยงที่อายุเริ่มต้น 10 สัปดาห์ ไปจนถึงอายุและน้ำหนักขุนชายได้ (100-110 กิโลกรัม) พื้นที่ต่อตัวที่เหมาะสมควรจะอยู่ที่อย่างน้อย 1.2 ตารางเมตรต่อตัว จำนวนตัวที่ใส่ต่อคอก 20 - 25 ตัว

1.3) ช่วงอายุที่เลี้ยงอยู่ในโรงเรือนสุกรขุน สุกรที่ย้ายจากโรงเรือนอนุบาลเข้าเลี้ยงในโรงเรือนรุ่นขุน จะอยู่ในโรงเรือนตั้งแต่อายุ 10 สัปดาห์ ไปจนถึงอายุ 23-24 สัปดาห์

2) การให้น้ำและอุปกรณ์การให้น้ำ ปกติสุกรจะกินน้ำประมาณ 5-10 ลิตรต่อวันตามขนาดของสุกร ซึ่งควรมีการจัดการและดูแล ดังต่อไปนี้

2.1) ตรวจเช็คสภาพอุปกรณ์การให้น้ำ อุปกรณ์ดังกล่าวควรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานสุกรสามารถกินและเล่นได้อย่างสะดวกตลอดช่วงของการเลี้ยงดู

2.2) คุณภาพน้ำ ต้องตรวจเช็คคุณภาพน้ำที่จะให้แก่สุกรต้องมีคุณภาพและความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

2.3) อัตราไหลของน้ำและปริมาณจิบน้ำ อัตราไหลของน้ำจากจิบควรจะอยู่ที่ 1 - 2 ลิตรต่อนาที จำนวนจิบน้ำใช้ 3-4 หัวต่อคอก โดยมีระดับความสูงหลายระดับตามความเหมาะสมของอายุ

2.4) เทคนิคบางประการในการใช้จิบน้ำ ในช่วง 2-3 ชั่วโมงแรกของการรับเข้าควรกดจิบน้ำไหลหรือพุ่งออกมาเพื่อให้สุกรกินและเล่นผ่อนคลายความเครียดจากการย้ายและรวมคอก

2.5) อุปกรณ์การให้น้ำ ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับอุปกรณ์การให้อาหาร ลักษณะทั่ว ๆ ไป คือ สามารถใส่น้ำสะอาดให้สุกรกินตลอดเวลาและป้องกันการหกได้ดี เพราะถ้าหากน้ำหกมากจะทำให้คอกสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคได้ง่าย อุปกรณ์การให้น้ำที่นิยมกันมี 2 แบบคือ ใช้รางคอนกรีตยาว ที่สามารถระบายน้ำออกได้ง่ายหรือใช้หัวจุกอัด โนมัตติต่อเข้ากับท่อประปา ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากเพราะประหยัดน้ำ เมื่อสุกรอยากกินน้ำก็ใช้ปากดันจุกน้ำ น้ำก็ไหลออกมาเมื่อหยุดคั้นน้ำก็หยุดซึ่งเป็นการประหยัดน้ำได้มาก

3) อากาศและสภาพแวดล้อม ควรมีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีอากาศบริสุทธิ์ถ่ายเทได้สะดวก จัดการสภาพแวดล้อมไม่ให้อับทึบขัดขวางลม

4) โรงเรือนสุกร โรงเรือนที่ดีจะสะดวกในการจัดการฟาร์ม สุกรจะอยู่ภายในคอกอย่างสบาย ขั้นตอนในการสร้างโรงเรือนสุกรมีดังนี้

4.1) สถานที่ก่อสร้างโรงเรือนสุกร ควรเป็นที่ดอนน้ำไม่ท่วม ห่างไกลจากที่ชุมชน ตลาดและผู้เลี้ยงสุกรรายอื่น

4.2) สร้างโรงเรือนสุกรตามแนวตะวันออก-ตะวันตก และระยะห่างของแต่ละโรงเรือนประมาณ 20-25 เมตร เพื่อแยกโรงเรือนออกจากกันเป็นสัดส่วน

4.3) ลักษณะของโรงเรือนสุกรมี 5 แบบด้วยกัน มีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ 2.1)

4.3.1) แบบเพิงหมาแหงน โรงเรือนแบบนี้สร้างง่าย ราคาก่อสร้างถูกแต่มีข้อเสียคือ แสงแดดจะส่องมากเกินไปในฤดูร้อน ทำให้อุณหภูมิภายในโรงเรือนสูง ในฤดูฝนน้ำฝนจะสาดเข้าไปในโรงเรือนได้ง่าย ทำให้ภายในโรงเรือนชื้นแฉะ ข้อเสียอีกอย่างหนึ่ง หากมุงหลังคาด้วยหญ้าคา แผลกและจากจะต้องให้ความลาดเอียงของหลังคาในระดับลาดชันสูง เพื่อให้หน้าฝนไหลลงจากหัวคอกไปท้ายคอกได้สะดวก มิฉะนั้นจะทำให้หน้าฝนรั่วลงในตัวโรงเรือน

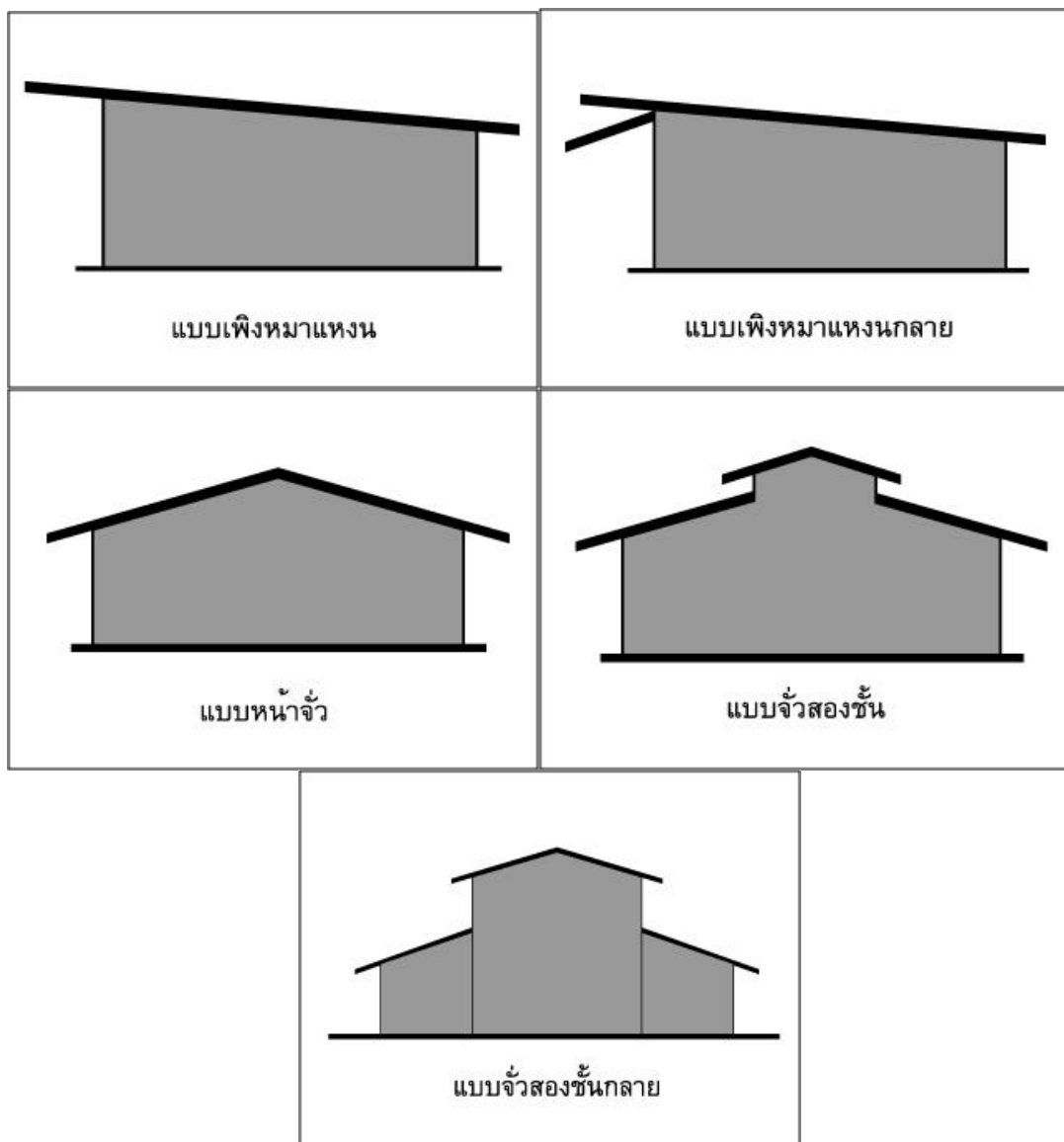
4.3.2) แบบเพิงหมาแหงนกลาย จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นกว่าแบบเพิงหมาแหงน แต่มีข้อดีสามารถใช้บังแดด ป้องกันฝนสาดได้ดี

4.3.3) แบบหน้าจั่ว ราคาก่อสร้างจะสูงกว่าสองแบบแรก แต่ดีกว่ามากในแง่การป้องกันแสงแดดและฝนสาด โรงเรือนแบบนี้สร้างสูงจะดีเนื่องจากอากาศภายในโรงเรือนจะเย็นสบาย แต่ถ้าสร้างต่ำหรือเตี้ยเกินไปจะทำให้อากาศภายใน โดยเฉพาะตอนบ่ายร้อนอบอ้าว อากาศร้อนจะไม่มีช่องระบายด้านบนของหลังคา

4.3.4) แบบจั่วสองชั้น เป็นแบบที่นิยมสร้างกันทั่วไป มีความปลอดภัยจากแสงแดดและฝนมาก อากาศภายในโรงเรือนมีการระบายถ่ายเทได้ดี แต่ราคาก่อสร้างจะสูงกว่าสามแบบแรก แต่ก็นับว่าคุ้มค่า ข้อแนะนำก็คือ ตรงจั่วบนสุดควรให้ปีกหลังคาบนยื่นยาวลงมาพอสมควร

ทั้งนี้เพื่อป้องกันฝนสาดเข้าในช่องจั่ว ในกรณีที่ฝนตกแรง ทำให้คอกภายในชื้นและ โดยเฉพาะลูก
สุกรจะเจ็บป่วย เนื่องจากฝนสาดและทำให้อากาศภายใน โรงเรือนมีความชื้นสูง

ภาพที่ 2.1 ลักษณะ โรงเรือน
ที่มา : กรมปศุสัตว์, 2548

4.3.5) แบบจั่วสองชั้นกลาย มีคุณสมบัติคล้าย ๆ กับแบบจั่วสองชั้น หลังคา
โรงเรือนแบบนี้เพื่อต้องการขยายพื้นที่ภายในโรงเรือนให้กว้างใหญ่ขึ้นและจะฉนวนกันฝนสาด
เข้าในช่องจั่วของโรงเรือน

4.4) วัสดุที่ใช้มุงหลังคาขึ้นอยู่กับงบการลงทุน วัสดุที่ใช้ เช่น กระเบื้อง อะลูมิเนียม
แผ่นและจาก เป็นต้น

4.5) ความสูงและความกว้างของโรงเรือน ถ้าโรงเรือนสูงและกว้างจะมีส่วนช่วยให้
ภายในโรงเรือนเย็นสบาย โรงเรือนสุกรขุนมักจะสร้างคอกเป็น 2 แถว มีทางเดินอยู่ตรงกลาง มีรางน้ำ
อยู่ด้านหน้า ก๊อกน้ำอัตโนมัติอยู่หลังคอก ก๊อกน้ำสูงจากพื้นประมาณ 50 เซนติเมตร ขนาดของ
คอก 4 X 3.5 เมตร ผนังกันคอกสูง 1 เมตร ขังสุกรขุนขนาด 60-100 กิโลกรัม ได้ 8-10 ตัว ส่วนความ
ยาวของโรงเรือนก็ขึ้นอยู่กับจำนวนของสุกรขุนที่เลี้ยงว่าต้องการความยาวของโรงเรือนเท่าใด
สุกรขุนถ้าเลี้ยงบนพื้นคอนกรีต จะใช้พื้นที่ 1.2-1.8 ตารางเมตรต่อตัว

4.6) พื้นคอก โดยทั่วไปสร้างโรงเรือนเลี้ยงสุกรด้วยพื้นคอนกรีต ซึ่งประหยัดเงิน
ลงทุน

4.7) ผนังคอก ทั่ว ๆ ไปมักใช้อิฐบล็อก แป้นน้ำ ลวดถัก ไม้ขนาด 1.5 นิ้ว X 3 นิ้ว
ความสูงของผนังคอกควรสูงประมาณ 1 เมตร (กรมปศุสัตว์, 2548)

5) การให้อาหารสุกรและอุปกรณ์การให้อาหารสุกร มีรายละเอียดและขั้นตอนการ
จัดการดังต่อไปนี้

5.1) ลูกสุกรระยะหย่านม (หย่านม 28 วัน น้ำหนักประมาณ 6 กิโลกรัม) ให้อาหาร
สุกรโปรตีน 20 เปอร์เซ็นต์ จนถึงอายุ 2 เดือน (น้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม)

5.2) สุกรระยะน้ำหนัก 20-35 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 18 เปอร์เซ็นต์ โดยให้สุกร
กินเต็มที่ สุกรจะกินอาหารวันละ 1-2 กิโลกรัม

5.3) สุกรระยะน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 16 เปอร์เซ็นต์ สุกรจะกิน
อาหารวันละ 2-2.5 กิโลกรัม

5.4) สุกรระยะน้ำหนัก 60 กิโลกรัม-ส่งตลาด ให้อาหารโปรตีน 14-15 เปอร์เซ็นต์
สุกรจะกินอาหารวันละ 2.5-3.5 กิโลกรัม (กรมปศุสัตว์, 2548)

5.5) อุปกรณ์การให้อาหารสุกรที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันมี 4 ชนิด คือ

5.5.1) รางอาหารคอนกรีต เป็นรางอาหารยาวที่ด้านหน้าคอกสุกร มีขนาดกว้าง
ประมาณ 30 เซนติเมตร ความยาวตามต้องการ ความสูง 15-20 เซนติเมตรเป็นรางอาหารแบบถาวร

มีข้อดีคือ มีความทนทานมาก ใช้ได้นาน สุกเกอร์ไม่สามารถฉีกจนพลิกคว่ำได้ แต่มีข้อเสียคือ เคลื่อนย้ายไม่ได้ ทำความสะอาดยาก สุกเกอร์อาจจะเข้าไปนอนในรางอาหารได้

5.5.2) รางอาหารยาวรางอาหารยาวสำหรับสุกรเป็นที่นิยมมากในอดีต แต่ปัจจุบันผู้เลี้ยงสุกรอย่างเป็นทางการค้า นิยมทำรางอาหารยาวสำหรับเลี้ยงสุกรเล็กหรือลูกสุกร โดยใช้โลหะสแตนเลสเป็นรางอาหาร แล้วติดไว้กับด้านใดด้านหนึ่งของคอก สามารถเคลื่อนย้ายและปลดออกมาทำความสะอาดได้โดยง่าย แต่มีราคาค่อนข้างแพง ถ้าใช้อย่างไม่ระมัดระวัง อายุการใช้งานอาจจะจะไม่นาน

5.5.3) ถังอาหารกลม เป็นถังอาหารที่นิยมกันมากในปัจจุบัน เพราะทำได้หลายขนาด ใช้ได้กับสุกรเล็กและสุกรใหญ่ สามารถเคลื่อนย้ายได้ ตัวถังทำด้วยโลหะสแตนเลสหรือสังกะสีหนา พื้นถังเป็นคอนกรีตหรือโลหะหนาเช่นเดียวกัน ตัวถังต่อเข้ากับแกนซึ่งหมุนได้รอบ เมื่อสุกรใช้ปากดันถังให้หมุน อาหารก็จะไหลออกมาทีละน้อย ๆ เมื่ออาหารหมดก็จะค่อย ๆ ไหลออกมาใหม่ เป็นการป้องกันอาหารหกหล่นไปในตัว นอกจากนี้ สุกเกอร์ยังสามารถเข้ากินอาหารได้รอบทิศ ประหยัดเนื้อที่รางอาหารได้มาก

5.5.4) ถังอาหารอัตโนมัติ ฟาร์มขนาดใหญ่ซึ่งเลี้ยงสุกรจำนวนมาก มักจะใช้รางอาหารอัตโนมัติ เนื่องจากสะดวกต่อการปฏิบัติงาน ประหยัดแรงงาน สามารถควบคุมปริมาณอาหารได้ และสามารถถ่วงน้ำหนักปริมาณอาหารที่สุกรกินได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

6) การจัดการรับสุกรเข้าเลี้ยงในโรงเรือน เพื่อให้การเจริญเติบโตเป็นไปตามพันธุกรรมตามปกติและมีการสูญเสียของสุกรน้อยที่สุด ควรมีการจัดการรับเข้าเลี้ยงโดยเน้นหลักการปฏิบัติที่ก่อความเครียดให้สุกรน้อยที่สุดและจัดการให้ตรงกับความต้องการของสุกรมากที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1) ช่วงเวลาในการย้ายเข้าเลี้ยง ให้เลือกช่วงเวลาที่มีอากาศเย็นสบาย เช่น เวลาในช่วงเช้าหรือช่วงเย็น

6.2) สถานที่และพื้นที่ต่อตัว โดยพื้นที่ต่อตัวที่เหมาะสมอย่างน้อย 1.2 ตารางเมตรต่อตัว จำนวนตัวที่ใส่ต่อคอก 20-25 ตัว

6.3) การจัดขนาด ควรมีการจัดขนาดให้ใกล้เคียงกันในแต่ละคอกในช่วงการรับเข้าใหม่

6.4) น้ำ ต้องจัดให้สุกรมีกินและเล่นอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 2-3 ชั่วโมงแรกของการรับเข้าเลี้ยง

6.5) อาหาร ต้องมีกินตลอดเวลาและสุกรสามารถเข้ากินได้ทั่วถึงทุกตัว

6.6) การให้ยาปฏิชีวนะเสริมเพื่อลดการเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้นภายหลังการย้ายเข้าเลี้ยงของสุกร ควรให้ยาปฏิชีวนะหรือยาต้านจุลชีพที่ออกฤทธิ์กว้างในระดับป้องกัน โรคระบบทางเดินหายใจ และระบบทางเดินอาหารในช่วงการรับเข้าเป็นเวลา 7-10 วัน รูปแบบการให้ที่เหมาะสมมี 2 รูปแบบ คือ การให้ยาละลายน้ำกับการให้ยาผสมอาหาร สำหรับการละลายน้ำ มีข้อพึงระวังคือให้ถัดจากวันรับเข้า 1 วัน และบังคับให้สุกรกินเฉพาะช่วงครึ่งเช้าของวันเท่านั้น ทั้งนี้การละลายยาในน้ำ อาจใช้ร่วมกับผงเกลือแร่อิเล็ก-โทรไลต์ ก็จะช่วยทำให้สุกรมีการฟื้นตัวที่ดีขึ้น

6.7) อุณหภูมิที่เหมาะสม สัปดาห์แรกหลังการรับเข้าควรอยู่ที่ 26-28 องศาเซลเซียส

6.8) อากาศและสภาพแวดล้อม

6.8.1) จัดการให้มีอากาศบริสุทธิ์ หรือลมพัดถ่ายเทเข้าโรงเรือนได้สะดวก

6.8.2) ป้องกันไม่ให้ลมเข้ากระทบตัวสุกร โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสัปดาห์แรกหลังรับเข้า

6.8.3) ใช้อุปกรณ์พัดลมเสริม หากสภาพอากาศร้อนชื้นให้ใช้อุปกรณ์ เช่น พัดลมเป่าช่วยให้เกิดการเคลื่อนตัวของอากาศและความร้อนชื้นออกจากโรงเรือน ก็จะช่วยบรรเทาไปได้มาก

ด้วยหลักการที่ต้องการให้สุกรมีการเจริญเติบโตตามพันธุกรรม มีการกินอาหารดีโดยตลอด ระบบการเลี้ยงที่เป็นที่นิยมนั้นก็คือ การเลี้ยงสุกรแบบเข้าหมด-ออกหมด โดยสุกรมีอายุต่างกันไม่เกิน 2 สัปดาห์ในโรงเรือนเดียวกันแบบนี้จะเป็นระบบที่มีการรบกวนสุกรน้อยที่สุด ระบบการเลี้ยงแบบเข้าหมด-ออกหมดนั้น เมื่อถึงอายุและน้ำหนักที่จะต้องย้ายออกขายหรือย้ายออกจำหน่ายโดยจำกัดอายุสูงสุดไว้ที่ 28 สัปดาห์เป็นเกณฑ์แล้วยังมีสุกรที่แคระแกรนอยู่ ให้จัดการย้ายไปจากโรงเรือนนั้นให้หมด ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกในเรื่องการจัดการเตรียมคอกไว้รับเลี้ยงสุกรรุ่นใหม่ต่อไป โดยไม่ให้มีตัวป่วย ตัวแคระแกรนเข้าไปเพื่อแพร่เชื้อ โรคก่อการเจ็บป่วยในรุ่นใหม่ที่ย้ายเข้ามาเลี้ยง

7) วิธีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร เนื่องจากปัจจุบันมีปัญหามลภาวะกลิ่นมูลสุกรจากฟาร์มสุกร ไปรบกวนชาวบ้านใกล้เคียงให้รำคาญ ตลอดจนการระบายน้ำเสียจากฟาร์มสุกรลงสู่แม่น้ำ ดังนั้นผู้เลี้ยงสุกรควรจะต้องคำนึงถึงการป้องกันกำจัดกลิ่น และการเก็บของเสียจากฟาร์มสุกร ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการจัดการดังนี้

7.1) บ่อไบโอแก๊ส ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่เลี้ยงสุกรหนึ่งพันตัวขึ้นไป ควรสร้างบ่อไบโอแก๊สเพื่อเก็บมูลสุกร และนำพลังงานจากไบโอแก๊ส ซึ่งอยู่ในรูปของแก๊สเปลี่ยนเป็นพลังงาน

ไฟฟ้าไปใช้ประโยชน์ในการทำงานในฟาร์มสุกรหรือนำแก๊สที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาหารและกกลูกสุกร เป็นต้น

7.2) บ่อบำบัดน้ำเสีย การทำฟาร์มสุกรควรมีการจัดทำบ่อบำบัดน้ำเสียโดยเฉพาะ ฟาร์มสุกรที่เลี้ยงสุกรใกล้แม่น้ำ บ่อบำบัดน้ำเสียประกอบด้วย บ่อตกตะกอน บ่อหมักและบ่อฟุ้งน้ำล้างคอกสุกรที่ผ่านการบำบัดแล้ว จะลดความสกปรกและลดกลิ่นเน่าเหม็นของมูลสุกร

7.3) บ่อเกรอะ ในฟาร์มสุกรของเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถสร้าง บ่อไบโอแก๊สหรือบ่อบำบัดน้ำเสีย ควรสร้างบ่อเกรอะไว้เก็บมูลสุกร ขนาดของบ่อเกรอะขึ้นอยู่กับจำนวนสุกรที่เลี้ยง ลักษณะของบ่อเกรอะเหมือนกับส้วมซึมที่ใช้ตามบ้านคน ประกอบด้วย 2 บ่อ บ่อแรกเป็นบ่อตกตะกอน ของแข็งจะตกตะกอนลงที่บ่อแรก ส่วนที่เป็นของเหลวจะไหลต่อออกไปยังบ่อที่สองและของเหลวจากบ่อที่สองจะซึมลงในดินหรือต่อท่อระบายสู่ข้างนอกต่อไป ของเหลวที่ระบายออกไปก็จะได้รับการบำบัดบ้างแล้ว

7.5) การใช้สารจุลินทรีย์เช่น สารอี.เอ็ม (Effective Microorganisms) ราดพื้นตามโรงเรือน ตามกองมูลสุกร หรือราดตามบ่อน้ำเสียที่รองรับมูลสุกร สารอี.เอ็มจะช่วยในการลดกลิ่นในฟาร์มสุกร

8) การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค

การสุขาภิบาล หมายถึงการจัดการเพื่อให้สัตว์อยู่อย่างสบาย ปลอดภัยจากเชื้อโรคต่างๆ การทำคอกให้สะอาด การให้อาหารที่ดี และการจัดการที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตสุกร

การทำความสะอาดคอกสุกร ควรทำความสะอาดคอกสุกรทุกวัน (โดยการกวาดแห้งด้วยไม้กวาด ตักเอามูลสุกรออก) และล้างคอกด้วยน้ำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ควรล้างคอกด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอย่างน้อยเดือนละครั้ง นอกจากนี้ควรทำบ่อเก็บมูลสุกร เพื่อป้องกันกลิ่นและของเสียจากมูลสุกรไปรบกวนเพื่อนบ้าน

8.1) สุขภาพ ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงอากาศหรือฤดูกาลอย่างรุนแรง ควรผสมยาปฏิชีวนะออกฤทธิ์กว้างลงในอาหารเพื่อป้องกันและควบคุมการเจ็บป่วย โดยเลือกใช้ยาตามคำแนะนำในตัวอย่างการใช้ยาหรือโดยปรึกษากับสัตวแพทย์ในท้องถิ่น

8.2) ภูมิคุ้มกัน ในระยะแรกของการลงเลี้ยงเป็นสุกรขุน อาจมีความจำเป็นต้องทำวัคซีนเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันโรคที่จะก่อผลเสียต่อการผลิต สำหรับช่วงอายุและชนิดของวัคซีนที่ทำการปรึกษากับสัตวแพทย์ในท้องถิ่น

9) โรคที่สำคัญในสุกร

9.1) โรคอหิวาต์สุกร เป็นโรคที่ระบบารุนแรง เกิดจากเชื้อไวรัสพบว่าเป็นได้กับสุกรทุกอายุ เมื่อเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายโดยการกินอาหาร กินน้ำ หายใจหรือโดยทางบาดแผลที่ผิวหนัง ใช้เวลาฟักตัว 3 วัน ถึง 3 สัปดาห์ แต่โดยทั่วไปประมาณ 7 วัน อาการที่พบคือ มีไข้สูง 105-108 องศาฟาเรนไฮต์ สุกรจะเบื่ออาหาร ซึม เยื่อตาอักเสบ (มีขี้ตา) ท้องผูก (ขี้เป็นเม็ด) และท้องร่วง (ขี้เป็นน้ำ) อาจพบอาการอาเจียนร่วมด้วย ผิวหนังบริเวณหู คอ ท้อง และด้านในของขาหนีบจะพบจุดเลือดออกเล็กๆ ทำให้มีผิวหนังนั้นมีสีแดง และต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีม่วง สามารถติดต่อกันจากสุกรตัวหนึ่งไปยังสุกรตัวอื่นได้รวดเร็วมาก ภายใน 7 วัน อาจเกิดอหิวาต์ได้ทั้งฟาร์ม เมื่อสุกรเป็นโรคอหิวาต์แล้ว อัตราการตายสูงถึง 90 เปอร์เซ็นต์และไม่มีทางรักษา

การป้องกัน ทำวัคซีนเมื่อลูกอายุประมาณ 6 สัปดาห์

9.2) โรคปากและเท้าเปื่อย เป็นโรคติดต่อที่รุนแรง ติดต่ได้อย่างรวดเร็วในสัตว์กบฏ (โค กระบือ แพะ แกะ สุกร) โรคนี้เป็นได้กับสุกรทุกอายุ อัตราการเกิดโรคสูงแต่อัตราการตายต่ำ เกิดจากเชื้อไวรัส ในประเทศไทยพบอยู่ 3 ชนิดคือ โอ เอ และเอเซียวัน (ชนิดโอรุนแรงที่สุด) เมื่อเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายสุกรแล้ว จะใช้เวลาในการฟักโรค 3-6 วัน สุกรจะเริ่มแสดงอาการป่วยออกมาให้เห็น อาการที่พบได้คือ มีตุ่มน้ำใสที่บริเวณปลายจมูก ปาก ลิ้น ริมฝีปาก เหงือก และผิวหนังบริเวณกีบไร ต่อมาตุ่มน้ำใสจะแตก นอกจากนี้ยังพบอาการไข้สูง เบื่ออาหาร น้ำลายยืด ขาเจ็บ กีบลอกหลุด และน้ำหนักรด

การป้องกัน ทำวัคซีนลูกสุกรอายุประมาณ 7 สัปดาห์ และให้วัคซีนอีกครั้ง ในอีก 2 สัปดาห์ต่อมา นอกจากนี้ก็มีโรคติดต่อในสุกรชนิดอื่นที่มีความสำคัญ ต้องอาศัยวิธีป้องกันโรค เช่น โรคพิษสุนัขบ้าเทียม โรคโพรงจมูกอักเสบ โรคที.จี.อี. (โรคกระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบติดต่อ) โรคไขหวัดใหญ่ โรคไฟลามทุ่ง เป็นต้น

10) การใช้ยาป้องกันและรักษาสุกรเจ็บป่วย

การป้องกันโรค หมายถึงการป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นกับสุกร ป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีนและสุขาภิบาลคอกให้สะอาด ในการป้องกันและรักษาสุกรเจ็บป่วยด้วยยาชนิดต่าง ๆ เป็นเรื่องละเอียดและจำเป็นจะต้องปรึกษาสัตวแพทย์ ซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดของยาโดยสังเขป

10.1) ยาปฏิชีวนะ เป็นสารที่สกัดจากจุลินทรีย์บางชนิด ซึ่งสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อโรค หรือทำให้เชื้อโรคนั้นๆถูกทำลายได้ ยาปฏิชีวนะใช้ในการป้องกันและรักษาโรค เช่น โรคปอดบวม หลอดลมอักเสบ การอักเสบต่างๆ แผลมีหนอง โรคทางเดินอาหาร โรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ มดลูกอักเสบ โลหิตเป็นพิษ เป็นต้น ยาในกลุ่มนี้ เช่น เพนนิซิลิน

สเตอโรอิดมัซซัน เพนสเตอโรอิดมัซซัน แอมพิซิลิน กานามัยซัน เทตราไซคลิน อ็อกซีเตตราไซคลิน กลอเตตราไซคลิน นิโอมัยซัน ลินโคสเปคโดมัซซัน เป็นต้น

10.2) ยาซัลฟา เป็นยาที่สังเคราะห์ขึ้นมาเพื่อใช้ป้องกันและรักษาโรค ยาในกลุ่มนี้ เช่น สโตรเมซ ไบรีน่า ไตรซัลฟาน ไตรเวททริน เวซูลอง ซัลเมท ซัลฟาเมอราลิน ซัลฟาควิน็อกซาลิน ซัลฟาเมทาซีน ซัลฟาไดอาซีน ซัลฟานิลาไมด์ ซัลฟาไทอาโซน เป็นต้น

10.3) ยาบำรุง ส่วนใหญ่เป็นยาเข้าในรูปแบบฟอสฟอรัส แคลเซียม แมกนีเซียม น้ำตาลกลูโคสตลอดจนวิตามินและแร่ธาตุที่จำเป็นสำหรับร่างกาย ช่วยกระตุ้นให้การดูดซึมของระบบย่อยอาหารให้ดีขึ้น ยาในกลุ่มนี้ เช่น โทโนฟอสฟาน อารีซิล คาโตซาล ไวตาเล็กซ์ อมิโนไลท์ คาลมาเด็ก (แคลเซียมโบโรกลูโคเนท) ไวตามินเอชนิดีดี วิตามินบีคอมเพล็กซ์ มัลติวิตามิน เป็นต้น

10.4) ยาฆ่าเชื้อโรค ใช้ล้างคอกโดยทั่วไป เช่น ไอซาล ซานิตัสเซฟลอน ไอโอเฟค ฟอร์มาลิน จุนสี น้ำยาไลโซซ โซดาไฟ คลอรีน ปูนขาว วันคลิน ไปโอเทน ไปโอซิก ไปโอกลิน ฟาร์มฟลูอิดเอส เป็นต้น ซึ่งมีวิธีการในการใช้และข้อจำกัดแตกต่างกัน ควรศึกษาให้เข้าใจก่อนใช้งาน

10.5) ยาฆ่าพยาธิภายนอก ใช้ฆ่าพวกเห็บ เหา ไร จีเรื้อน จีเรื้อนแห้งในสุกร เช่น เอ็นโก้ เฌนโก้ ฟิสเปรย์ มาลาเฟซ มาลาโซออน เซฟวินส์ เฮอร์เม็ก อาซุนโทน เนกัวอน ยาอีโอโวเม็ก โพเร็ก เป็นต้น

10.6) ยาถ่ายพยาธิ ยาฆ่าพยาธิในลำไส้ของสัตว์ที่ใช้มากที่สุดคือ ตัวยาปิเพอรัราซีน คาร์บอนเตตราคลอไรด์ ไพแรนเทลทาร์เตรด

2.1.4 สถานการณ์การผลิตและการตลาดสุกรมีชีวิต

1) สถานการณ์การผลิต

สถานการณ์การผลิตประกอบด้วยสถานการณ์โลก สถานการณ์ของไทยและผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อการผลิตสุกร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2552) กล่าวไว้ดังนี้

1.1) สถานการณ์ของโลก

1.1.1) การผลิต ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การผลิตเนื้อสุกรของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.01 ต่อปี แม้ว่าในปี 2550 จีนซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อสุกรมากที่สุด ประสบปัญหาโรคระบาด (PRRS หรือ Blue ear disease) ทำให้มีอัตราการขยายตัวลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.07 ต่อปี แต่ประเทศผู้ผลิตลำดับรองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และบราซิล มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การผลิตเนื้อสุกรของโลกโดยรวมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ปี 2551 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 96.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งมีปริมาณ

94.73 ล้านตัน ร้อยละ 2.09 ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น เช่น จีน สหรัฐอเมริกาและบราซิล เป็นต้น

1.1.2) การบริโภค ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การบริโภคเนื้อสุกรของโลก การขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.0 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุดคือจีน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และญี่ปุ่นปี 2551 การบริโภคเนื้อสุกรของโลก มีปริมาณรวม 96.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งมีปริมาณ 94.57 ล้านตัน ร้อยละ 1.92 ส่วนอัตราการบริโภคเนื้อสุกรต่อคน ฮองกงเป็นประเทศที่มีอัตราการบริโภคสูงสุด โดยในปี 2551 มีอัตราการบริโภคเฉลี่ยคนละ 69.8 กิโลกรัม รองลงมา ได้แก่ ไต้หวัน สหภาพยุโรป และจีน มีอัตราการบริโภคเฉลี่ยคนละ 40.5 39.3 และ 33.7 กิโลกรัมต่อปี ตามลำดับ

1.1.3) การส่งออก ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.89 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา บราซิล และจีน ซึ่งส่วนใหญ่มีการขยายการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาซึ่งได้กลายเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ตั้งแต่ปี 2548 และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงเฉลี่ยร้อยละ 21.50 ต่อปี ส่วนบราซิลและจีนเป็นประเทศคู่แข่งในตลาดส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของไทย คือ ญี่ปุ่น และฮองกง ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การส่งออกเนื้อสุกรของบราซิลขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.26 ต่อปี แต่จีนมีอัตราการขยายตัวลดลงเฉลี่ยร้อยละ 20.99 ต่อปี เนื่องจากประสบปัญหาโรคระบาดในปี 2550 ดังกล่าวแล้วปี 2551 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 6.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งมีปริมาณ 5.16 ล้านตัน ร้อยละ 19.82 ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญส่วนใหญ่มีการส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และแคนาดา โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาส่งออกได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 69.26 เพราะสามารถขยายการส่งออกไปยังจีนได้เพิ่มขึ้น

1.1.4) การนำเข้า ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.87 ต่อปีประเทศผู้นำเข้าส่วนใหญ่มีอัตราการขยายตัวของการนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น รัสเซีย เม็กซิโก ฮองกง เป็นต้น แต่ประเทศผู้นำเข้าอันดับ 1 และ 3 คือ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกามีอัตราการขยายตัวของการนำเข้าลดลงโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าเนื้อสุกรลดลงทุกปี สำหรับการนำเข้าเนื้อสุกรของฮองกงซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.65 ต่อปีจาก 0.28 ล้านตันในปี 2547 เป็น 0.37 ล้านตันปี 2551 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญมีปริมาณรวม 5.80 ล้านตันเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งมีปริมาณ 5.07 ล้านตัน ร้อยละ 14.37 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าต่าง ๆ ส่วนใหญ่นำเข้า

เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเม็กซิโกและฮ่องกงนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.73 และ 21.52 ตามลำดับ รวมทั้งเงินที่นำเข้าเพิ่มขึ้นถึง 1.4 เท่า

1.2) สถานการณ์ของไทย

1.2.1.) การผลิต ในช่วง 5 ปี (2547-2551) การผลิตสุกรขยายตัวในอัตราเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.34 ต่อปีเนื่องจากเกิดปัญหาสุกรสันตลาตและราคาตกต่ำในช่วงปลายปี 2549-2550 ปี 2551 มีปริมาณการผลิตสุกร 11.703 ล้านตัว ลดลงจาก 13.545 ล้านตัวของปี 2550 ร้อยละ 13.60 เนื่องจากสถานการณ์ในปี 2550 ที่ราคาสุกรตกต่ำดังกล่าวแล้ว ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นมากโดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงปลายปี 2550 ถึงครึ่งแรกของปี 2551 ทำให้ผู้เลี้ยงสุกรประสบภาวะขาดทุน โดยเฉพาะฟาร์มที่ขาดเงินทุนหมุนเวียนต้องเลิกกิจการไป ประกอบกับการเกิดโรคระบาด PED (Porcine Epidemic Diarrhea) ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2550 – มกราคม 2551 ทำให้ลูกสุกรเสียหายถึง 6 - 8 แสนตัว ส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในปี 2551 ลดลง

1.2.2) การบริโภค ในช่วง 5 ปี (2547-2551) ปริมาณการบริโภคสุกรขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.22 ต่อปี การบริโภคสุกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากในปี 2551 ที่ราคาสุกรสูงขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2550 โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรก ทำให้ผู้บริโภคหันไปบริโภคเนื้อสัตว์ชนิดอื่นทดแทน ประกอบกับผู้บริโภคมีภาระค่าครองชีพสูงขึ้นจากการที่ราคาสินค้าเกือบทุกชนิดปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรลดลงปี 2551 มีปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรประมาณ 0.92 ล้านตัน ลดลงจาก 1.11 ล้านตันของปี 2550 ร้อยละ 17.12 โดยมีอัตราการบริโภคเฉลี่ยคนละ 13.9 กิโลกรัมต่อปี

1.2.3) การส่งออก การส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปมีปริมาณเพียงร้อยละ 1 ของปริมาณการผลิตสุกร เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย ในช่วง 5 ปี (2547 - 2551) ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.96 ต่อปี แต่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 19.32 ต่อปี เนื่องจากปริมาณส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ มีแนวโน้มลดลง แต่ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปที่มีราคาสูงกว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นปี 2551 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละมีปริมาณ 4,500 ตัน มูลค่า 370 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งส่งออกปริมาณ 3,895 ตัน มูลค่า 226.94 ล้านบาท ร้อยละ 15.53 และ 63.04 ตามลำดับส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกปริมาณ 6,000 ตัน มูลค่า 1,200 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ซึ่งส่งออกปริมาณ 4,613 ตัน มูลค่า 761.96 ล้านบาท ร้อยละ 30.07 และ 57.49 ตามลำดับ

1.2.4) การนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) ในช่วง 5 ปี (2547-2551) ปริมาณนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.73 ต่อปี ส่วนปริมาณนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 12.64 ต่อปี ปี 2551 นำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปริมาณ 120 ตัน มูลค่า 33.60 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 125.8 ตัน มูลค่า 45.41 ล้านบาทของปี 2550 ร้อยละ 4.61 และ 26.01 ตามลำดับ และนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรปริมาณ 11,820 ตัน มูลค่า 216 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 9,495 ตัน มูลค่า 162.80 ล้านบาทของปี 2550 ร้อยละ 24.49 และ 32.68 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่นำเข้าตับจากเกาหลีใต้และออสเตรเลีย และส่วนอื่น ๆ จากเบลเยียม เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์

1.2.5) ราคาขายสุกร ประกอบด้วย ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกและราคานำเข้า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี (2547-2551) ราคาสุกรขุนที่เกษตรกรขายได้สูงขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.74 บาทในปี 2547 เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 53.48 บาทในปี 2551 แต่สูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.01 ต่อปี ปี 2551 สุกรมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 53.48 บาท สูงขึ้นจากปี 2550 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 38.34 บาท ถึงร้อยละ 39.49 เนื่องจากปี 2550 เกิดปัญหาการขาดทุน ส่งผลให้ราคาสุกรสูงขึ้นในปี 2551

(2) ราคาส่งออกในช่วง 5 ปี (2547-2551) ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ 0.30 ต่อปี แต่ราคาเนื้อสุกรแปรรูปลดลง ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.92 ต่อปี ปี 2551 ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละเฉลี่ยกิโลกรัมละ 82 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 40.75 แต่ราคาในรูปแบบเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.65 ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปมีราคาส่งออกเฉลี่ยกิโลกรัมละ 200 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 21.08 แต่ราคาในรูปแบบเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.44

(3) ราคานำเข้า ในช่วง 5 ปี (2547-2551) ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) สูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 36.97 ต่อปี ซึ่งเป็นผลจากการแก้ไขปัญหาการนำเข้าเครื่องในสุกรจำนวนมากในราคาที่ต่ำกว่าความเป็นจริงโดยการตรวจสอบการนำเข้าอย่างเข้มงวด ส่งผลให้ราคานำเข้าสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาตับสุกรสูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 42.14 ต่อปี ปี 2551 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.27 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 6.53 โดยตับสุกรมีราคาเฉลี่ย กิโลกรัมละ 29.33 บาท สูงขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 6.93

จากปี 2549 – 2550 เกิดปัญหาสุกรล้มตลาตส่งผลให้ราคาสุกรตกต่ำ ทำให้ปริมาณการผลิตสุกรปี 2551 ลดลง แต่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นมาก ตั้งแต่ปลายปี 2550 ถึงครึ่งปีแรกของปี 2551 ทำให้ผู้เลี้ยงสุกรประสบการขาดทุน ประกอบกับการเกิดโรคระบาด PED (Porcine Epidemic Diarrhea) ในช่วง พฤศจิกายน 2550 ถึง มกราคม 2551 ส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในปี 2551 ลดลง

1.3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อการผลิตสุกร ประกอบด้วย ราคาน้ำมัน ค่าเงินบาท และราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1) ราคาน้ำมัน จากการที่ราคาน้ำมันในปี 2551 สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะไม่ใช่ผลกระทบทางตรงที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้น เนื่องจากในต้นทุนการผลิตสุกรมีค่าใช้จ่ายเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเพียงร้อยละ 0.1 แต่ราคาน้ำมันจะแฝงอยู่ในค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าอาหารสัตว์ เป็นต้น โดยราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจะทำให้ค่าขนส่งต่าง ๆ สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้ค่าอาหารสัตว์และต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

1.3.2) ค่าเงินบาท การส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปมีปริมาณเพียงร้อยละ 1 ของปริมาณการผลิตสุกรเนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อยดังกล่าวแล้ว ตลาตส่งออกที่สำคัญของไทยคือ ญี่ปุ่น และฮ่องกงการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละส่วนใหญ่ส่งออกไปยังฮ่องกง ประมาณร้อยละ 82 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด ส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรส่วนใหญ่ส่งออกไปยังญี่ปุ่น ประมาณร้อยละ 79 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยคือ จีนและบราซิลการที่เงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยค่าเงินบาทเฉลี่ยปี 2551 เท่ากับ 32.65 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้นจากปี 2550 ประมาณร้อยละ 5 ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปของไทย และทำให้มูลค่าส่งออกในรูปเงินบาทลดลง แต่ค่าเงินของจีนและบราซิลต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้นเช่นเดียวกันและแข็งค่าในอัตราที่สูงกว่าไทย ปรากฏว่า ในปี 2551 ไทยส่งออกเนื้อสุกรชำแหละได้ปริมาณ 4,500 ตัน มูลค่า 370 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2550 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.53 และมูลค่าส่งออกในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.04 ขณะที่มูลค่าส่งออกในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.41 ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกปริมาณ 6,000 ตัน มูลค่า 1,200 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2550 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.07 และมูลค่าส่งออกในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.49 ขณะที่มูลค่าส่งออกในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 65.69 การที่สามารถส่งออกเนื้อสุกรชำแหละได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากฮ่องกงซึ่งเป็นตลาตหลักนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น เพราะจีนซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญประสบปัญหาด้านการผลิต ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาตหลัก

คือญี่ปุ่นให้การยอมรับคุณภาพและมาตรฐานเนื้อสุกรแปรรูปของไทย นอกจากนี้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ซึ่งญี่ปุ่นให้โควตาสินค้า เนื้อสุกรแปรรูปจากไทยปีละ 1,200 ตัน ภาษี ร้อยละ 16 (ภาษีนอกโควตาร้อยละ 20) ถ้าค่าเงินบาทอ่อนค่าลง โดยปัจจัยอื่นคงที่ จะส่งผลกระทบต่อในด้านบวกทำให้ราคาส่งออกในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้น โดยถ้าเงินบาทอ่อนค่าลงทำให้ราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละสูงขึ้น กิโลกรัมละ 0.82 บาท และราคาส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปสูงขึ้น กิโลกรัมละ 2.00 บาท หรือถ้าเงินบาทอ่อนค่าลง 1 บาท จะทำให้ราคาส่งออกในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.93 (เปรียบเทียบกับเดือนกันยายน 2551) นอกจากนี้การที่เงินบาทอ่อนค่าลงจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคา อย่างไรก็ตามผลกระทบของค่าเงินบาทต่อการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปมีน้อย เพราะค่าเงินของจีนและบราซิลต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มักเป็นไปในทิศทางเดียวกับค่าเงินบาทไทย สถานการณ์การผลิตของประเทศคู่แข่งจะมีผลกระทบต่อการส่งออกมากกว่า เช่น การที่จีนประสบปัญหาด้านการผลิตทำให้ไทยส่งออกเนื้อสุกรไปยังฮ่องกงได้เพิ่มขึ้นเป็นต้น

1.3.3) ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์

วัตถุดิบอาหารสัตว์ประกอบด้วยวัตถุดิบที่สำคัญคือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง กากถั่วเหลืองและปลาป่น ราคาวัตถุดิบที่สำคัญส่งผลต่อราคาอาหารสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แหล่งผลิตสำคัญอยู่ที่ จังหวัดเพชรบูรณ์ รองลงมาคือ นครราชสีมา ลพบุรี นครสวรรค์และตาก ผลผลิตปี 2551 เท่ากับ 6,533,618 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 252,345 ตัน ผลผลิตต่อไร่ ปี 2551 เท่ากับ 624 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 13 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ปี 2551 เท่ากับ 5,961 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 1,407 บาทต่อตัน และราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2551 เท่ากับ 7,050 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 160 บาทต่อตัน เนื้อที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใกล้เคียงกับปีที่แล้วเพราะราคาปีที่ผ่านมาดี โดยบางพื้นที่ปลูกซ่อมแซมในสวนยาง แต่เกษตรกรเกรงว่าจะประสบภาวะแห้งแล้ง และต้นทุนสูง จึงหันไปปลูกมันสำปะหลังที่ทนแล้งและผลตอบแทนที่ดีกว่า ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในเกณฑ์ดีเพราะความต้องการของโลกและไทยมีมากกว่าการผลิต

มันสำปะหลัง แหล่งผลิตที่สำคัญ คือ นครราชสีมา รองลงมาคือ กำแพงเพชร ชัยภูมิ สระแก้วและฉะเชิงเทรา ปี 2551 มีผลผลิต 25,155,797 ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว 1,759,744 ตัน ผลผลิตต่อไร่ ปี 2551 เท่ากับ 3,401 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2550 เท่ากับ 267 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิต ปี 2551 เท่ากับ 1,079 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 255 บาทต่อตัน โดยมีราคาขาย ในปี 2551

เท่ากับ 1,930 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 750 บาทต่อตัน ผลผลิตในภาพรวมเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาในปีที่ผ่านมาจูงใจให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกโดยปลูกทดแทนในพื้นที่ อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ส่วนผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพดิน ฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลังและเกษตรกรมีการดูแลรักษาดี แต่เกษตรกรประสบปัญหาหาค่าปุ๋ยเคมีแพง ค่าขนส่งสูง เนื่องจากราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก เกษตรกรบางพื้นที่ประสบปัญหาเรื่องเพลี้ยแป้งและแมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตเสียหาย

ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ยังคงมีราคาอยู่ในภาวะราคาสูง ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสุกรเพิ่มขึ้นด้วย

2) โครงสร้างตลาดสุกร การตลาดสุกรนั้นตามหลักการแล้วราคาเนื้อสุกรชำแหละ จะต้องขึ้นอยู่กับราคาสุกร มีชีวิตหน้าฟาร์ม แต่ในความเป็นจริงนั้นราคาสุกรชำแหละมักจะสูงกว่า ราคาสุกรมีชีวิตมาก เนื่องจากผู้ชำแหละเป็นคนกำหนดราคาเอง ปัจจุบันรัฐบาลได้เข้ามาควบคุมราคา สุกรชำแหละไม่ให้สูงผิดปกติซึ่งเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โครงสร้างตลาดสุกรมีดังต่อไปนี้

2.1) ตลาดสุกรมีชีวิตเพื่อนำไปชำแหละ ประกอบด้วย

2.1.1) พ่อค้ารวบรวมสุกรมีชีวิต จะซื้อสุกรที่มีขนาดและน้ำหนักพอเหมาะ คือหนัก 90 – 100 กิโลกรัม

2.1.2) พ่อค้าจรหรือพ่อค้าเร่อาจเป็นคนในท้องถิ่นเองหรือมาจากถิ่นอื่น

2.1.3) บริษัทขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะรับจ้างเลี้ยงให้กับบริษัท

2.2) ตลาดสุกรชำแหละ เมื่อพ่อค้าสุกรมีชีวิตรวบรวมสุกรได้แล้วก็จะนำไปชำแหละ แล้วนำไปส่งให้พ่อค้าขายปลีกเนื้อสุกรชำแหละหรืออาจจะทำการขายปลีกเองก็ได้ ตลาดสุกรชำแหละจะประกอบไปด้วย

2.2.1) พ่อค้าขายส่งสุกรชำแหละ

2.2.2) พ่อค้าขายปลีกเนื้อสุกรชำแหละ

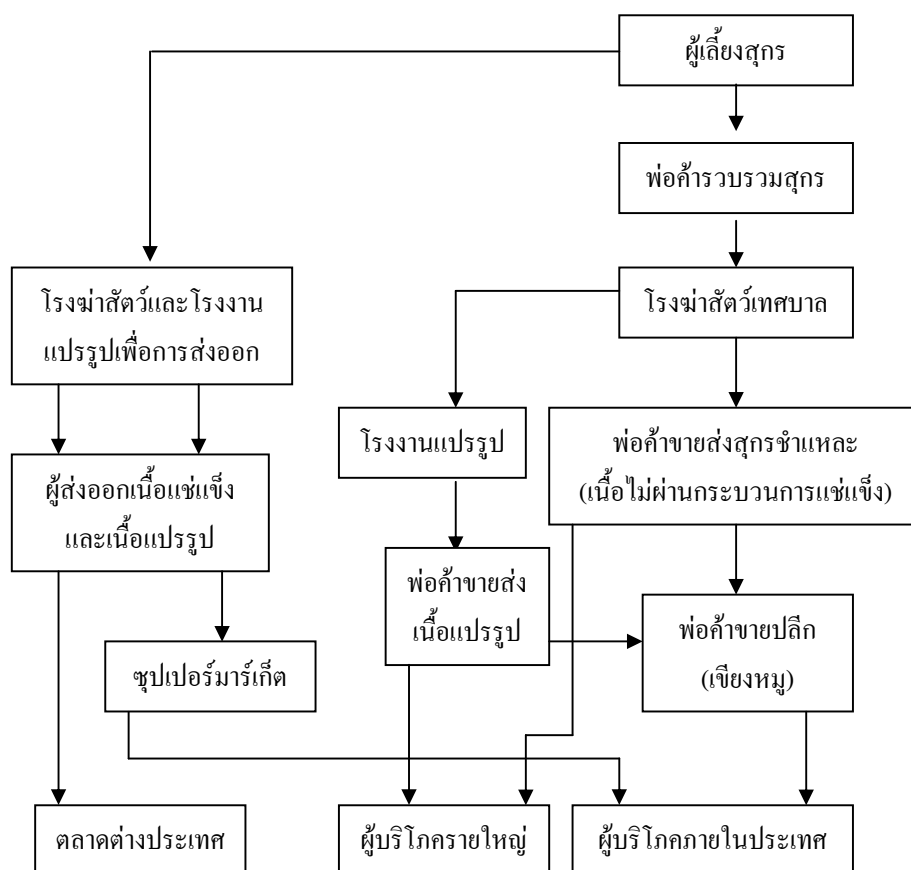
2.2.3) โรงฆ่าสัตว์

2.2.4) โรงงานแปรรูปเนื้อสุกร

3) วิธีการตลาดสุกร

วิธีการตลาดสุกรจะเริ่มจากผู้เลี้ยง คือ เกษตรกร หรือบริษัทต่าง ๆ ที่เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ถ้าเป็นเกษตรกรรายย่อยจะมีพ่อค้ามารับซื้อสุกรมีชีวิตจากเกษตรกรเพื่อรวบรวมส่งให้ผู้ชำแหละ ทำการชำแหละส่งสุกรชำแหละให้พ่อค้าขายปลีก หรือโรงงานแปรรูปเนื้อสุกร ปัจจุบันการ

ชำแหละสุกรต้องได้มาตรฐานตามระเบียบของทางราชการ ถ้าเป็นบริษัทขนาดใหญ่มักจะมีโรงเชือดของตนเองที่ได้มาตรฐาน วิธีการตลาดสุกรแสดงได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 วิธีการตลาดสุกร

ที่มา : สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543

2.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

สมบูรณ เจริญจิระตระกูล (2550) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ดังนี้

2.2.1. ต้นทุนจากการผลิต

ต้นทุนการผลิต (Cost of Production) สามารถจำแนกได้เป็นประเภทต่าง ๆ อย่างมากมาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์รายการพิจารณาในที่นี้จะขอกกล่าวถึงการจำแนกต้นทุนการผลิต ออกเป็น

2 ลักษณะหลัก ๆ คือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร กับ ต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

1) ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

1.1) ต้นทุนคงที่ (Fix Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิต ที่เกิดจากการมีปัจจัยคงที่ในการผลิต และต้นทุนคงที่นี้จะเกิดขึ้นเสมอไม่ว่าปัจจัยดังกล่าวจะถูกใช้ไปหรือไม่ก็ตาม ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าคงที่ เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าภาษีที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผูกติดกับปัจจัยคงที่ ในกระบวนการผลิต เป็นต้น การรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการเข้าด้วยกัน ก็จะได้ค่าของต้นทุนคงที่ทั้งหมด (Total Fixed Cost: TFC)

1.2) ต้นทุนผันแปร ซึ่งค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนผันแปรนี้จะเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต เช่น ค่าลูกสุกร ค่าแรงงาน ค่าอาหาร ค่าไฟฟ้า เป็นต้น การรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการเข้าด้วยกันก็จะได้ค่าของต้นทุนผันแปรทั้งหมด (Total Variable Cost: TVC)

1.3) ต้นทุนรวม (Total Cost: TC) หมายถึง ต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต ซึ่งได้จากการรวมต้นทุนคงที่ทั้งหมดและต้นทุนผันแปรทั้งหมด

$$TC = TFC + TVC$$

1.4) ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (Average Fixed Cost: AFC) หมายถึง ต้นทุนคงที่ต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับต้นทุนคงที่รวมหารด้วยจำนวนผลผลิตทั้งหมด

1.5) ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (Average Variable Cost: AVC) หมายถึง ต้นทุนผันแปรต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับต้นทุนผันแปรรวมหารด้วยจำนวนผลผลิตทั้งหมด

1.6) ต้นทุนเฉลี่ย (Average Cost: AC) หมายถึง ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับผลบวกของต้นทุนคงที่รวมกับต้นทุนผันแปรรวมหารด้วยจำนวนผลผลิตรวม

2) ต้นทุนที่เป็นเงินสดกับต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

2.1) ต้นทุนที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและผู้ผลิตได้จ่ายไปจริงจากการซื้อหรือจัดหาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการผลิตและต้นทุนที่เป็นเงินสดนี้จะเกิดขึ้นทั้งในส่วนที่เป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วน of ต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยที่ผูกติดกับปัจจัยคงที่ เป็นต้น ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วน of ต้นทุน

ผันแปร เช่น ค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าแรง ค่าซ่อมอุปกรณ์ที่เกิดจากการผลิต เป็นต้น

2.2) ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนผันแปร ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ในการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ค่าเสียโอกาสในการใช้แรงงาน ค่าเสียโอกาสในการจัดหาพันธุ์สัตว์ ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนหมุนเวียน ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ในส่วนของต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรและเครื่องมือที่ใช้ ค่าเสียโอกาสสำหรับเงินทุนของผู้ผลิตเองที่ใช้ในการซื้อเครื่องมือและเครื่องจักรและค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนหมุนเวียน

2.2.2 ผลตอบแทนจากการผลิต

ผลตอบแทนจากการผลิต (Benefit of Production) ทางการเกษตรในที่นี้ หมายถึง รายได้และกำไร (Income or Revenue and Profit)

1) รายได้รวม (Total Revenue: TR) คือ จำนวนเงินที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตที่ผลิตได้จากฟาร์ม ซึ่งเท่ากับราคาผลผลิต (P) คูณจำนวนผลผลิต (Q)

$$TR = P \times Q$$

2) รายได้สุทธิ (Net Return or Net Income: NR) คือ ส่วนแตกต่างระหว่างรายได้รวม (TR) กับต้นทุนผันแปรรวม (TVC)

$$NR = TR - TVC$$

3) กำไรสุทธิ (Net Profit: NP) คือ ส่วนแตกต่างระหว่างรายได้รวมกับต้นทุนรวมซึ่งผลกำไรจะเป็นผลตอบแทนจริง ๆ ของการผลิตและจะใช้เป็นตัววัดผลตอบแทนจากการผลิต

$$NP = TR - TC$$

2.2.3 การวิเคราะห์ระดับวิกฤต

การวิเคราะห์ระดับวิกฤต (Break – Even Analysis) เป็นการนำต้นทุนการผลิตทั้งหมด ราคาผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่มาวิเคราะห์ราคาคุ้มทุน (Break – Even Price) และวิเคราะห์หาผลผลิตคุ้มทุน (Break – Even Yield)

1) ราคาคุ้มทุน (Break – Even Price) แสดงถึงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตต่อรอบการผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิต

$$\begin{aligned} \text{ราคาคุ้มทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมดต่อรุ่น (บาทต่อรุ่น)}}{\text{ผลผลิตทั้งหมดต่อรุ่น (กิโลกรัมต่อรุ่น)}} \\ &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมดต่อรุ่น (บาทต่อรุ่น)}}{\text{ผลผลิตทั้งหมดต่อรุ่น (กิโลกรัมต่อรุ่น)}} \end{aligned}$$

2) ผลผลิตคุ้มทุน (Break – Even Yield) แสดงถึงระดับผลผลิตต่อรอบการผลิต ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี

$$\begin{aligned} \text{ราคาคุ้มทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมดต่อรุ่น (บาทต่อรุ่น)}}{\text{ราคาของผลผลิต (กิโลกรัมต่อรุ่น)}} \\ &= \end{aligned}$$

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา ไชยชนะ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงกุ้งของสมาชิกสหกรณ์นิคมสมุทรสาคร จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเปรียบเทียบและ วิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนทางการเงิน และความเป็นไปได้ใน การเลี้ยงกุ้งแบบธรรมชาติ แบบกึ่งพัฒนาและแบบพัฒนาของ สมาชิกสหกรณ์นิคมสมุทรสาคร จำกัด โดยข้อมูลในการศึกษา ได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ การวิเคราะห์ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยแสดง ให้เห็น 2 ลักษณะ คือ ใช้วิธีการที่ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องค่าของ เงินตามเวลาและใช้วิธีการลดค่าของกระแสเงินสดเข้าออก สำหรับค่าใช้จ่ายแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือค่าลงทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินการ ส่วนรายได้สมาชิกจะได้รับจากการ ขายผลผลิตกุ้ง

ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ทางการเงิน โดยใช้ อัตราคิดลดร้อยละ 12 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ เท่ากับ 17,476.66 24,632.59 และ 29,281.22 บาท ตามลำดับ ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1 ปี 1 เดือน, 2 ปี 3 เดือน และ 3 ปี 2 เดือน ตามลำดับ ส่วนอัตราผลตอบแทนการลงทุนเท่ากับร้อยละ 468.86 ร้อยละ 565.28 และร้อยละ 434.46 ตามลำดับและ การวิเคราะห์ความไวของการเลี้ยงกุ้ง ทั้ง 3 แบบ เป็นผล ที่สามารถยอมรับได้ ดังนั้น ควรสนับสนุนให้มีการลงทุน เพราะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

วิมล ฉัตตะวานิช (2541) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรที่มีการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ทางการเงินในการเลี้ยงสุกรที่มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในระบบจ้างเลี้ยงกับบริษัทเอกชนจำนวน 12 ราย เป็นฟาร์มสุกรพันธุ์ 37 ราย ฟาร์มสุกรขุน 84 ราย รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลการลงทุนสร้างโรงเรือนเลี้ยงสุกรที่แท้จริง และค่าใช้จ่ายและรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2541 นำมาวิเคราะห์หาอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ของการเลี้ยงสุกรในปัจจุบัน และอัตราผลตอบแทนภายใน

หากมีการลงทุนก่อสร้างบ่อก๊าซชีวภาพจากมูลสุกรเพื่อบำบัดน้ำเสียจากฟาร์มสุกร ซึ่งได้รับการส่งเสริมการก่อสร้างจากภาครัฐ

ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนภายใน ของการเลี้ยงสุกรที่มีก่อสร้างบ่อก๊าซชีวภาพ คือ ฟาร์มสุกรพันธุ์ขนาดการเลี้ยง 100 ตัว มีค่าเท่ากับร้อยละ 3.81 ฟาร์มสุกรพันธุ์ขนาดการเลี้ยง 300 ตัว มีค่าเท่ากับร้อยละ 18.72 หากมีการเพิ่มการลงทุนก่อสร้างบ่อก๊าซชีวภาพ พบว่า อัตราผลตอบแทนภายใน ของฟาร์มสุกรพันธุ์ที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 13.59 และฟาร์มสุกรพันธุ์ที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 14.44 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน คือร้อยละ 12.75 จึงมีความเป็นไปได้ที่เกษตรกรจะลงทุนเพิ่มในการก่อสร้างบ่อก๊าซชีวภาพ เพื่อเป็นการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมจากฟาร์มสุกร

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่ กู้เงินจากสถาบันการเงิน เพื่อลงทุนในการเลี้ยงสุกร ถ้าต้องลงทุนเพิ่มในการก่อสร้างบ่อก๊าซชีวภาพแล้ว อัตราผลตอบแทนภายในหลังจากหักดอกเบี้ยเงินกู้ก่อนข้างต่ำ โดยฟาร์มสุกรพันธุ์ที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 9.27 และฟาร์มสุกรพันธุ์ที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 8.45 ปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน จะเป็นสาเหตุทำให้เกษตรกรไม่สามารถที่จะลงทุนเพิ่มในการจัดการปัญหามลพิษภายในฟาร์มของตนได้

ข้อเสนอแนะ ทางภาครัฐต้องมีหน้าที่ในการแนะนำให้เกษตรกรทราบถึงสถานการณ์มลพิษจากฟาร์มสุกร เพื่อตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นและให้การสนับสนุนด้านการเงินให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรที่จะลงทุนด้วย

พามดา ชูฒยากร (2543) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงสุกรขุน: กรณีศึกษา บริษัท แม่ทา วิ.พี. จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในฟาร์มขนาดใหญ่โดยทำการศึกษารายการเลี้ยงสุกรในขนาด 14 โรงเรือนสุกรอนุบาล และ 22 โรงเรือนสุกรขุน มีระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาโครงการ 5 ปี โดยอาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากตัวเลขปริมาณการผลิต ต้นทุนและรายได้จากข้อมูลในการบันทึกบัญชีของบริษัท แม่ทา วิ.พี. จำกัด ในปี พ.ศ. 2539-2543 รวมทั้งการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการและพนักงานบัญชีของบริษัทแม่ทา วิ.พี. จำกัด

การศึกษานี้จะทำการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงสุกรขุน ในการประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุนได้ใช้เกณฑ์ในการวัดคือ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR)

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงสุกรขุนประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุน Capital Expense และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน Operation Expense ทั้งสิ้น 907,682,251.42 บาท ได้รับรายได้ทั้งสิ้น 994,605,950.00 บาท จากการประเมินการงบกระแสเงินสด (Cash Flow) พบว่ากระแสเงินสดสุทธิเท่ากับ 933,315,584.40 บาท กระแสเงินสดเข้าสู่สุทธิเท่ากับ 994,605,950.00 บาท กระแสเงินสดคงเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่ากับ 61,290,365.60 บาท เมื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุน พบว่ามีความเหมาะสมต่อการลงทุนเพราะใช้เวลาคืนทุน (Payback Period) 3 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 39,042,021.42 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 ซึ่งหมายถึงผลตอบแทนที่ดี และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับ ร้อยละ 22.76 ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่กำหนดไว้ 6 เดือน 2544 คือ ร้อยละ 9.75 อย่างไรก็ตามผู้ลงทุนควรพิจารณาองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากการวิเคราะห์ทางด้านบัญชีและการเงิน เช่น ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านเทคนิควิธีการ ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การลงทุนมีความเสี่ยงต่ำสุดและผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด

กิตติพงษ์ บุรณศิริ (2544) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนในพื้นที่ภาคกลางฝั่งตะวันตก การลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนในกระชังเพาะเลี้ยงของเกษตรกรในพื้นที่ภาคกลางฝั่งตะวันตก วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนของเกษตรกร ในพื้นที่ภาคกลางฝั่งตะวันตก โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรทั้งหมดที่เลี้ยงปลาตะเพียนในกระชัง ในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น 28 ราย โดยมีช่วงเวลาในการลงทุนเพาะเลี้ยง 5 ปี และมีค่าเฉลี่ยของจำนวนกระชังเพาะเลี้ยงของเกษตรกรเท่ากับ 41 กระชังต่อราย จากผลการวิเคราะห์ทางการเงินบอกให้ทราบว่า การลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียน มีความคุ้มค่าทางการเงินและให้ผลกำไร ทั้งในกรณีเกษตรกรไม่กู้เงิน และกรณีที่ เกษตรกรกู้เงินมาลงทุน เนื่องจากมีค่าตัววัดผลทางการเงินทั้ง 3 ตัวคือ NPV มีค่า เป็นบวก BCR มากกว่า 1 และ IRR มากกว่าค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน (ร้อยละ 8.0 ต่อปี) นอกจากนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการลงทุนโดยใช้วิธี Switching Value Test เพื่อประเมินความเสี่ยงทางการเงินของการลงทุน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในต้นทุนและผลประโยชน์ของการลงทุน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนยังให้ผลกำไรและปลอดภัยตราบเท่าที่ต้นทุนค่าอาหาร เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 1.531 ในกรณีที่ไม่มีการกู้ยืมเงินและเพิ่มขึ้นไม่เกิน ร้อยละ 1.404 ในกรณีที่มีการกู้ยืมเงินหรืออัตราดอกเบี้ยของปลาตะเพียนที่เลี้ยง ลดลงไม่เกินร้อยละ 0.913 และร้อยละ 0.837 ในกรณีที่ไม่มี การกู้ยืมเงินและกรณี ที่มีการกู้ยืมเงินตามลำดับ หรือมีจำนวนปลาตกเกรดที่ได้จากการเลี้ยงคิดเป็น

สัดส่วนไม่เกินร้อยละ 2.6 และร้อยละ 2.385 ของจำนวนปลาทับทิมทั้งหมดที่เลี้ยง ได้ในกรณีที่มีการ กู้ยืมเงินตามลำดับ ผลการวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่าการลงทุน เพาะเลี้ยงปลาทับทิมยังคงมีความเสี่ยง ต่อเกษตรกรและผู้ที่สนใจลงทุนและควรนำมาใช้เตือนเกษตรกรผู้เลี้ยงหรือผู้ที่สนใจจะลงทุนให้ ตระหนักถึงความเสี่ยงของการลงทุนนี้

สรุปคดี ตัวอย่าง (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนรับจ้างเลี้ยง สุกรของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ (1) สภาพทั่วไปของ เศรษฐกิจและสังคม (2) ผลตอบแทนจากการลงทุนทางการเงินของเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยง (3) ปัญหาและอุปสรรคในการรับจ้างเลี้ยงสุกรขุน โดยการเก็บตัวอย่างจากเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยงสุกร ขุนให้กับ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ และบริษัทเบทาโกร จำนวน 16 ราย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ต้นทุนของโครงการ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนรับจ้างเลี้ยงสุกรกรณีไม่มีการ กู้ยืม ใน โรงเรือนระบบปิด และ โรงเรือนระบบเปิด พบว่ามีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 741,231.15 บาท และ 138,170.34 บาท อัตราส่วนรายได้ต่อรายจ่ายเท่ากับ 1.51 และ 1.13 ส่วน อัตราผลตอบแทนการลงทุน เท่ากับร้อยละ 16.19 และ 10.51 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนรับจ้างเลี้ยงสุกรกรณีมีการ กู้ยืมใน โรงเรือนระบบปิดและโรงเรือนระบบเปิด พบว่ามีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 696,756.09 บาท และ 380,975.40 บาท อัตราส่วนรายได้ต่อรายจ่ายเท่ากับ 1.32 และ 1.19 ส่วนอัตราผลตอบแทนการ ลงทุน เท่ากับร้อยละ 19.31 และ 16.67 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาเรื่องอัตราค่าจ้างที่ไม่เหมาะสมเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด สำหรับเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยง รองลงมาคือ การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ปัญหาโรคสุกรและ เกษตรกรขาดความรู้ด้านผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางบวกคือ ใช้มูลสุกรเป็น ปุ๋ยชีวภาพหรือก๊าซชีวภาพ ส่วนผลกระทบทางลบ คือ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ทำให้น้ำเสียและ มลภาวะทางกลิ่นในพื้นที่ทำการเลี้ยงและบริเวณใกล้เคียง

ธีรวุฒิ ชีพชัยอิสระ (2546) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กรณีศึกษา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ การวิเคราะห์ต้นทุนและ ผลตอบแทนตลอดจนการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำใน ตำบลน้ำน้อยและตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 ราย ในรอบปีการผลิต พ.ศ. 2545

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธตามลำดับ ขนาดครัวเรือน 5-6 คน ระดับการศึกษาไม่สูงมากนัก ไม่มีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้ง ขนาดพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเฉลี่ย 2.51-3.00 ไร่ต่อครัวเรือน มีประสบการณ์ในฟาร์มเฉลี่ย ร้อยละ 23.33 โดยมีแรงงานภายในครัวเรือนทำงานในฟาร์มเฉลี่ย 2 คน ต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 70.00 เป็นเจ้าของที่ดินการเพาะเลี้ยง กิจกรรมต่าง ๆ ในฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้ง คือ ปลูกพืชผัก ไม้ผลและสัตว์ เลี้ยง โดยที่การปลูกพืชผักเป็นเพียงใช้บริโภคภายในภายในครัวเรือนเท่านั้น เกษตรกรมีรายได้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำภายในฟาร์มโดยเฉลี่ยไร่ละ 87,674.29 บาทต่อรอบการผลิตในระยะเวลา ประมาณ 3.97 เดือนต่อรุ่น

ต้นทุนทั้งหมดในการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเฉลี่ย 82,455.11 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็น เงินสด คิดเป็นร้อยละ 85.95 ส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารกุ้งและพันธุ์กุ้ง ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดคิดเป็น ร้อยละ 14.05 ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภายในครัวเรือนและเครื่องราคาเครื่องจักรกลต่าง ๆ ทาง การเพาะเลี้ยงรายได้สุทธิและกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเท่ากับ 17,303.43 และ 16,801.78 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ราคา ณ จุดคุ้มทุน 137.38 บาทต่อกิโลกรัมและผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน 564.45 กิโลกรัมต่อไร่

ปัญหาในการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำใสดำบลน้ำน้อยและตำบลภูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในด้านการผลิต ได้แก่ลูกพันธุ์กุ้งที่แข็งแรงปราศจากโรคหายาก ราคาอาหารกุ้งแพง มาก ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงและมลภาวะทางน้ำที่แย่งลง ส่วนในด้านการตลาด ได้แก่ขนาดของตลาดที่ จำกัดทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ เป็นเพราะราคาและกฎมาตรการกีดกันทางการค้า ระหว่างประเทศทำให้ผลผลิตมีราคาไม่แน่นอน

นุชดา พงษ์ศักดิ์ชาติ (2547) การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงปลา ทับทิมระหว่างการเลี้ยงในกระชังในแม่น้ำป่าสักและการเลี้ยงในบ่อขุด จังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์ ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือการศึกษเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนและจุดคุ้มทุนระหว่างการเลี้ยง ปลาทับทิมในกระชังใน อำเภอเสาไห้ และการเลี้ยงในบ่อขุดใน อำเภอแก่งคอย อำเภอบ้านหม้อ อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548 โดย วิธีการสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงปลาทับทิมในกระชังจำนวนทั้งหมด 60 ราย แบ่งเป็นผู้เลี้ยงปลาในกระชังที่ ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผู้ขายอาหารและพันธุ์ปลาจำนวน 30 ราย ผู้เลี้ยงปลาในกระชังอิสระ จำนวน 30 ราย และผู้เลี้ยงปลาทับทิมในบ่อขุดจำนวน 4 ราย และศึกษาถึงผลกระทบของการเลี้ยงปลา ทับทิมในกระชังที่มีต่อสภาพแวดล้อมโดยการสัมภาษณ์ประชากรที่อยู่อาศัยบริเวณแม่น้ำป่าสัก จำนวน 60 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดและ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสถิติไลเกอร์ (Linker's Scale)

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงปลาทับทิมในกระชังมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 37.34 บาทต่อกิโกรัม รายได้เฉลี่ย 42.91 บาทต่อกิโกรัม จึงมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 5.57 บาทต่อกิโกรัม ระดับราคาคู่มือเฉลี่ยอยู่ที่ 37.34 บาทต่อกิโกรัม และระดับผลผลิตคู่มือเฉลี่ยอยู่ที่ 7.96 กิโกรัมต่อตารางเมตร โดยกระชังที่ได้รับการสนับสนุนมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อกิโกรัม เท่ากับ 37.17 บาท รายได้เฉลี่ยต่อกิโกรัม 43.13 บาท กำไรสุทธิเฉลี่ย 5.97 บาทต่อกิโกรัม ระดับราคาคู่มือเฉลี่ย 37.17 บาทต่อกิโกรัม และระดับผลผลิตคู่มือเฉลี่ย เท่ากับ 7.16 กิโกรัมต่อตารางเมตร ส่วนการเลี้ยงในกระชังอิสระมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 37.58 บาทต่อกิโกรัม รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 42.60 บาทต่อกิโกรัม กำไรสุทธิเฉลี่ย 5.02 บาทต่อกิโกรัม ระดับราคาคู่มือเฉลี่ย 37.58 บาทต่อกิโกรัม และระดับผลผลิตคู่มือเฉลี่ย เท่ากับ 9.11 กิโกรัมต่อตารางเมตร สำหรับการเลี้ยงปลาทับทิมในบ่อขุดมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 12.82 บาทต่อกิโกรัม รายได้เฉลี่ย 26.67 บาทต่อกิโกรัม ทำให้มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 13.85 บาทต่อกิโกรัม ระดับราคาคู่มือเฉลี่ย 12.82 บาทต่อกิโกรัม และระดับผลผลิตคู่มือเฉลี่ย เท่ากับ 0.22 กิโกรัมต่อตารางเมตร จากการศึกษาจึงสรุปได้ว่า การเลี้ยงปลาทับทิมในบ่อขุดมีผลตอบแทนที่ดีกว่าการเลี้ยงในกระชังและการเลี้ยงในกระชังที่ได้รับการสนับสนุนได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าการเลี้ยงในกระชังอิสระ ส่วนผลการศึกษาผลกระทบของการเลี้ยงปลาทับทิมในกระชังต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำพบว่า มีผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งน้ำในระดับปานกลางและมีผลกระทบน้อยต่อสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำคุณภาพของดิน ผู้เลี้ยงปลาทับทิมและชุมชนผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

รุ่งตะวัน จันทระเปาระยะ (2547) การศึกษาความเป็นไปทางการเงินในการเลี้ยงสุกร เปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดการโรงเรือนด้วยระบบ Evaporative Cooling System (EVAP) วัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงสถานการณ์การผลิตและตลาดสุกร ขั้นตอน วิธีการ เทคนิคและการจัดการ โรงเรือนทั้งระบบเปิดและระบบปิด วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินในการเลี้ยงสุกรเปรียบเทียบ ในการเลี้ยงโดยระบบเปิดและระบบปิด โดยศึกษาข้อมูลด้านต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการผลิตสุกร

จากการศึกษาพบว่ากรณีก่อนและหลังมีระบบ EVAP มีค่า NPV เท่ากับ 15,075,278 บาท และ 18,091,974 บาท ตามลำดับ ซึ่งพบว่า มีค่ามากกว่าศูนย์ หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการลงทุน ประกอบกิจการ โดยเฉพาะการดำเนินธุรกิจฟาร์มสุกร โดยการจัดการ โรงเรือน ด้วยระบบ EVAP จะสามารถให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการได้เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งกรณีก่อนและหลัง การจัดการโรงเรือนด้วยระบบ EVAP ต่างให้อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) สูงถึงร้อยละ 27 และ 32

ตามลำดับ อัตราส่วนรายได้จากการลงทุน (B/C ratio) ภายใต้อัตราคิดลดร้อยละ 10 ทั้งก่อนและหลังมีระบบ EVAP มีค่าเท่ากับ 1.51 และ 1.61 หมายความว่าเกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนเพราะรายได้มากกว่าต้นทุน ประกอบกับเมื่อประเมินถึงระยะเวลาในการคืนทุนแล้วพบว่าอยู่ในระยะเวลาที่ผู้ประกอบการสามารถยอมรับได้ เพราะมีระยะคืนทุนโดยใช้ระยะเวลาเพียงประมาณ 3-4 ปี ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติสำหรับธุรกิจที่ต้องกู้ยืมเงินมา เป็นจำนวน 1,500,000 บาท ในระยะเวลาของโครงการที่ศึกษา 20 ปี พบว่า ถึงแม้ในปีแรกของโครงการจะประสบปัญหาการขาดทุนแต่ธุรกิจก็ยังสามารถดำเนินต่อไปได้เนื่องจากมีเงินทุนในส่วนของเจ้าของอยู่ในระดับสูง สำหรับในปีต่อ ๆ ไปพบว่าเริ่มได้รับผลกำไรจากการประกอบธุรกิจมากขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ในมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) และอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน (B/C ratio) พบว่าการจัดการโรงเรือนทั้งก่อนและหลังมีระบบ EVAP ต่างให้ผลลัพธ์มีค่ามากกว่า 1 ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการลงทุน ประกอบกับอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) ทั้งสองกรณียังให้ผลลัพธ์มากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ (ร้อยละ 8.25) จึงเป็นการยืนยันความสำเร็จของโครงการ ทั้งนี้หากพิจารณาความคุ้มค่าจากการลงทุนเพิ่มในการจัดการโรงเรือนด้วยระบบ EVAP พบว่ามีความคุ้มค่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับกรณีก่อนมีการจัดการโรงเรือนแบบเปิด แต่การจัดการโรงเรือนด้วยระบบ EVAP นั้นถือเป็นการก้าวเข้าสู่การจดทะเบียนฟาร์มมาตรฐานเพื่อผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) ของผู้บริโภคในปัจจุบัน ดังนั้นจากผลการศึกษาจึงสามารถสรุปได้ว่าการดำเนินธุรกิจฟาร์มสุกรโดยการจัดการโรงเรือนด้วยระบบ EVAP มีความเป็นไปได้ในการลงทุนอย่างสูง โดยเฉพาะความคุ้มค่าทางด้านความยั่งยืนของผลตอบแทนในอนาคต

จินตวาลี โลหะการ (2548) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงปลากะรังในกระชัง ในจังหวัดพังงา ปีการผลิต 2546 วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาในครั้งนี้คือ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยง (2) เพื่อศึกษาด้านทุนการผลิต และจุดคุ้มทุน แยกตามขนาดฟาร์ม (3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างขนาดฟาร์มโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่สำรวจจากผู้เลี้ยงจำนวน 60 ราย แบ่งออกเป็น ฟาร์มขนาดเล็ก 21 ราย และขนาดใหญ่ 20 ราย

ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการผลิตแบบคอบบ์-ดักลาสของปลากะรัง ผลผลิตปลากะรังสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอาหารปลาสด และพันธุ์ปลากะรัง ร้อยละ 63.10 การผลิตอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง โดยผลรวมของค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตทั้งสองชนิด เท่ากับ 0.5275 เป็นค่าความยืดหยุ่นของอาหารปลาสด 0.3896 และพันธุ์ปลา 0.1379 ฟาร์มทั้ง 3 ขนาดมีผลผลิตเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน และมีผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยอาหารปลาสด พันธุ์ปลากะรังอย่างละ 1 กิโลกรัม

เท่ากับ 0.0633 และ 0.4674 กิโลกรัม จากการวิเคราะห์อัตราส่วนมูลค่าผลผลิตเพิ่มกับต้นทุนเพิ่มของอาหารปลาสด และพันธุ์ปลา พบว่า มีค่า 1.83 และ 0.48 ซึ่งจำเป็นต้องเพิ่มการใช้อาหารปลาให้มากขึ้นและลดการใช้พันธุ์ปลากะรังให้น้อยลง เพื่อได้รับกำไรสูงสุด ต้นทุน รายได้ และกำไรทั้งหมดต่อตารางเมตรของทุกขนาดฟาร์ม ฟาร์มขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เท่ากับ 1,997.41 2,305.99 1,640.20 และ 2,049 บาทมีรายได้ 2,130.11 1,874.33 1,931.99 และ 2,251.72 บาท และกำไรเท่ากับ 132.70 -431.66 291.79 และ 202.59 บาท ผลการเปรียบเทียบผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกำไรต่อตารางเมตรของฟาร์มขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันทางสถิติแต่ฟาร์มขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนระดับผลผลิตค้ำคูณและราคาค้ำคูณของฟาร์มทั้งหมดโดยเฉลี่ย เท่ากับ 9.17 กิโลกรัม และ 197.14 บาท ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการผลผลิตปลากะรังตกต่ำลง อาหารและพันธุ์ปลา หายากและราคาสูง ปัญหาโรคปลา และปัญหาน้ำเสีย

มาลินี เรืองหนู (2549) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพของเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง (2) สภาพการผลิตและการจัดการการเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง (3) ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง และ (4) ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง ในตำบลเกาะข่อย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้ ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิประกอบการวิเคราะห์ ในส่วนของข้อมูลปฐมภูมินั้นได้ใช้ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงเลือกตำบล และหมู่บ้าน โดยมีเงื่อนไข คือ เป็นหมู่บ้านที่มีผู้เพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังจำนวนมาก และให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล จึงเลือกพื้นที่ศึกษาได้ 8 หมู่บ้าน จากทั้งหมด 9 หมู่บ้านของตำบลเกาะข่อย จากนั้นเลือกตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแบบบังเอิญ โดยเน้นตัวอย่างที่เพาะเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ จำนวน 30 ราย แล้วรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังรายบุคคล โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีผลการศึกษาโดยสังเขปดังนี้

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 49.87 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งมีการเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง เศรษฐกิจในกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องจากธุรกิจนี้จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนสูง ทำให้มีการกู้ยืมเงินกับเงินทุนส่วนตัว โดยกู้ยืมจากสถาบันการเงินในระบบเป็นหลัก สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบัน

การเงินเกษตรกรนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าถึงแหล่งเงินกู้เป็นสำคัญ

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงเฉลี่ย 13.37 ปี มีลักษณะการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น มีการซื้อลูกพันธุ์ปลาจากฟาร์มเอกชนทั้งหมด โดยซื้อจากฟาร์มเอกชน ในจังหวัดปัตตานีสุงที่สุด ลูกพันธุ์ปลามีขนาดเฉลี่ยตัวละ 8.50 นิ้ว ราคาเฉลี่ยตัวละ 21.93 บาท ใช้เวลาเพาะเลี้ยงเฉลี่ย 21.57 เดือน ได้รับผลผลิตเฉลี่ยกระชังละ 1,069.93 กิโลกรัม ขนาดเฉลี่ยตัวละ 2.78 กิโลกรัมและจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 100.83 บาท โดยจำหน่ายให้พ่อค้ารวบรวมในหมู่บ้าน และร้านอาหารในพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่มีการตกลงซื้อขายผลผลิตตามราคาตลาด โดยเกษตรกร มักสอบถามราคาผลผลิตจากเพื่อนเกษตรกร และพ่อค้ารวบรวมในหมู่บ้านก่อนการจำหน่าย

การเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังในพื้นที่ศึกษา มีต้นทุนทั้งหมด 104.49 บาท/กิโลกรัม แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 101.07 บาท/กิโลกรัม และต้นทุนคงที่ 3.42 บาท/กิโลกรัม โดยค่าอาหารปลา เป็นต้นทุนผันแปรที่มีสัดส่วนสูงสุด 75.86 บาท/กิโลกรัม และค่าเสื่อมราคากระชังเพาะเลี้ยงเป็น ต้นทุนคงที่มีสัดส่วนสูงสุด 1.44 บาท/กิโลกรัม สำหรับรายได้สุทธิทั้งหมดและกำไรสุทธิทั้งหมด เท่ากับ -0.24 และ -3.66 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวใน กระชังในรอบการผลิตที่ผ่านมา นั้น เกษตรกรประสบภาวะขาดทุน ส่วนราคาคู่มือและผลผลิตคู่มือ ทุน เท่ากับ 104.49 บาทต่อกิโลกรัม และ 1,108.87 กิโลกรัม/กระชัง ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง ได้แก่ ปัญหาอาหารปลา มี ราคาสูง ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของเกษตรกรในการตัดสินใจเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังในรอบการ ผลิตถัดไป ปัญหาแหล่งเพาะเลี้ยงเสื่อมโทรม ส่งผลให้ปลา มีสภาพอ่อนแอ เป็นโรค และตายมากขึ้น ปัญหา ราคาผลผลิตผันผวน และไม่เป็นธรรมนั้น มีผลจากการที่พ่อค้ารวบรวมในหมู่บ้านและ ร้านอาหาร เป็นผู้มีส่วนในการกำหนดราคาผลผลิต และปัญหาแหล่งจำหน่าย ผลผลิตมีจำนวนน้อย นั้น เนื่องจากการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือในการชำระเงินเป็นสำคัญ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกร เพื่อให้การศึกษามีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

3.1 ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล

3.1.1) ข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารและรายงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน องค์ความรู้เกี่ยวกับสุกร เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุกร วิธีการเลี้ยงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งเป็นเอกสารประเภทรายงานการวิจัย บทความวิจัย ภาคนิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสาร และเอกสารวิชาการต่าง ๆ โดยได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา หนังสือทางวิชาการเกี่ยวกับเครื่องมือในการศึกษาและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ เป็นต้น

3.1.2) ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมจากภาคสนาม (Field Survey) โดยมีการสุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1) ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในตำบลคลองรี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำนวน 177 ราย (ภาคผนวกที่ 1)

2) ตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

2.1) การเลือกพื้นที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือ เลือก หมู่บ้านที่มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมากใน 3 อันดับแรกของตำบลคลองรี ได้แก่ หมู่บ้านท่าคุระ หมู่ บ้านจาก และหมู่บ้านคลองรี

2.2) ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จาก 3 หมู่บ้าน เพื่อให้ได้ตัวอย่างทั้งหมด 30 รายและเป็นเกษตรกรที่ยินยอมให้ข้อมูล ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนตัวอย่างของเกษตรกรในตำบลคลองรี อำเภอสังขละ
จังหวัดสงขลา

หมู่บ้าน	ประชากร	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (ราย)
ท่าคุระ	38	13
บ้านจาก	31	10
คลองรี	27	7

ที่มา : กรมปศุสัตว์, 2551

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

2.3.1) สัมภาษณ์รายบุคคล (Personal Interview) เป็นการสัมภาษณ์เกษตรกรตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีแนวคำถามแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้ (ภาคผนวกที่ 2)

ส่วนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

ส่วนที่ 2 สภาพการผลิตและการจัดการทางการผลิตในการเลี้ยงสุกร

ส่วนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงสุกร

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงสุกร

2.3.2) การทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปทดลองสัมภาษณ์บุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ราย เพื่อตรวจสอบความยากง่ายและความสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริง โดยพิจารณาถึงความเข้าใจและความชัดเจนในการตอบคำถาม รวมถึงเวลาที่ใช้ในการตอบคำถามเหมาะสมที่จะนำไปใช้รวบรวมข้อมูลจริงหรือไม่ โดยนำข้อบกพร่องของแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำแบบสอบถามนั้นไปดำเนินการสอบถามจริง

3.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลครบจำนวน 30 ราย จึงดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้น ขั้นตอนต่อไป คือ การตรวจสอบข้อมูลและลงข้อมูลสู่โปรแกรม SPSS จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปของจำนวนการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและใช้ตารางประกอบการอธิบาย เพื่อวิเคราะห์ในประเด็น ดังนี้

3.2.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สมาชิกในครัวเรือน สถานภาพสมรส และอาชีพ เป็นต้น

3.2.2 สภาพการผลิตและการจัดการทางการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร เช่น ประสบการณ์ของเกษตรกรในการเลี้ยงสุกร ขนาดโรงเรือน จำนวนสุกรและอัตราการรอด เป็นต้น

3.2.3 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางการเกษตรของการเลี้ยงสุกร โดยพิจารณาตามสภาพการใช้เงินทุนของเกษตรกรเป็นสำคัญ

3.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงสุกร เช่น ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการจำหน่าย และด้านการตลาด

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนได้ดำเนินการวิเคราะห์การไว้ดังต่อไปนี้ (สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล, 2551)

1) ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตนั้นสามารถจำแนกได้เป็นประเภทต่าง ๆ อย่างมากมาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการพิจารณา ในที่นี้ขอกล่าวถึงการจำแนกประเภทของต้นทุนการผลิตออกเป็น 2 ลักษณะ หลัก ๆ คือ ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ กับต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

1.1) ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

1.1.1) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปร ซึ่งค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนผันแปรนี้จะเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต ในกรณีการศึกษาเรื่องนี้ ได้แก่ ค่าพันธุ์สุกร ค่าอาหาร ค่ายารักษาโรค ค่าแรงงาน ค่าซ่อมแซมโรงเรือน ค่าไฟฟ้า เป็นต้น การรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการเข้าด้วยกัน จะได้ค่าของต้นทุนผันแปรทั้งหมด

1.1.2) ต้นทุนคงที่ (Fix Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดจากการมีปัจจัยคงที่ในการผลิตและต้นทุนคงที่นี้จะเกิดขึ้นเสมอ ไม่ว่าปัจจัยคงที่ดังกล่าวจะถูกใช้ไปหรือไม่ก็ตาม ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนคงที่ในการศึกษาร้านนี้ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผูกติดกับปัจจัยคงที่ในกระบวนการผลิต เป็นต้น การรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการเข้าด้วยกัน จะได้ค่าของต้นทุนคงที่ทั้งหมด

$$TC = TVC + TFC$$

1.1.3) ต้นทุนรวม (Total Cost: TC) หมายถึง ต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต ซึ่งได้จากผลรวมของต้นทุนผันแปรทั้งหมดและต้นทุนคงที่ทั้งหมด

1.1.4) ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (Average Variable Cost: AVC) หมายถึง ต้นทุนผันแปรต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับต้นทุนผันแปรรวมหารด้วยจำนวนผลผลิตทั้งหมด

1.1.5) ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (Average fixed Cost: AFC) หมายถึง ต้นทุนคงที่ต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับต้นทุนคงที่รวมหารด้วยจำนวนผลผลิตทั้งหมด

1.1.6) ต้นทุนเฉลี่ย (Average Cost: AC) หมายถึง ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อ 1 หน่วยของผลผลิต ซึ่งจะเท่ากับผลบวกของต้นทุนคงที่รวมกับต้นทุนผันแปรรวมหารด้วยจำนวนผลผลิตรวม

1.2) ต้นทุนที่เป็นเงินสดกับต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

1.2.1) ต้นทุนที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและผู้ผลิตได้จ่ายไปจริงจากการซื้อหรือจัดหาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการผลิตและต้นทุนที่เป็นเงินสดนี้จะเกิดขึ้นทั้งในส่วนที่เป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนผันแปร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าพันธุ์สุกร ค่าอาหาร ค่ายารักษาโรค ค่าแรงงาน ค่าซ่อมแซมโรงเรือน เป็นต้น

ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนคงที่ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยที่ผูกติดกับปัจจัยคงที่ เป็นต้น

1.2.2) ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด (Non Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต แต่เป็นเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายไปจริง ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในส่วนที่เป็นของต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ในส่วนของต้นทุนผันแปร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ในการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ค่าเสียโอกาสในการใช้แรงงาน ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น

ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินหมุนเวียน = ต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสด X อัตราดอกเบี้ยเงินสด

ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ในส่วนของต้นทุนคงที่ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนของเกษตรกรที่ใช้ในการซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือ เป็นต้น

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี (แบบวิธีเส้นตรง)} = \frac{\text{มูลค่าทรัพย์สินเมื่อซื้อ}-\text{มูลค่าซาก}}$$

อายุการใช้งานของทรัพย์สิน (ปี)

ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินลงทุนในทรัพย์สิน = $\frac{\text{ต้นทุนคงที่ทั้งหมดที่เป็นเงินสด} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก}}$

2) ผลตอบแทนจากการผลิต

ผลตอบแทนจากการผลิต (Benefit of Production) ทางการเกษตรในที่นี้ หมายถึง รายได้และกำไร (Income or Revenue and Profit)

2.1) รายได้รวม (Total Revenue: TR) คือ จำนวนเงินที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตที่ผลิตได้จากฟาร์ม ซึ่งเท่ากับราคาผลผลิต (P) คูณจำนวนผลผลิต (Q)

$$TR = P \times Q$$

2.2) รายได้สุทธิ (Net Return or Net Income: NR) คือ ส่วนแตกต่างระหว่างรายได้รวม (TR) กับต้นทุนผันแปรรวม (TVC)

$$NR = TR - TVC$$

2.3) กำไรสุทธิ (Net Profit: NP) คือ ส่วนแตกต่างระหว่างรายได้รวม (TR) กับต้นทุนรวม (TC) ซึ่งผลกำไรจะเป็นผลตอบแทนจริง ๆ ของการผลิตและจะใช้เป็นตัววัดผลตอบแทนจากการผลิต

$$NP = TR - TC$$

3) การวิเคราะห์ระดับวิกฤต (Break – Even Analysis)

เป็นการนำต้นทุนการผลิตทั้งหมด ราคาผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่มาวิเคราะห์ราคาต้นทุน (Break – even price) และวิเคราะห์หาผลผลิตคุ้มทุน (Break – Even Yield)

3.1) ราคาคุ้มทุน (Break – Even Price)

เป็นแสดงถึงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตต่อฟาร์มที่กำหนดให้ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี สูตรในการหาราคาคุ้มทุน คือ

$$\text{ราคาคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด}}{\text{ผลผลิตต่อรอบการผลิต}}$$

3.2) ผลผลิตคุ้มทุน (Break – Even Yield)

เป็นการแสดงถึงระดับผลผลิตต่อฟาร์ม ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี

สูตรในการหาผลผลิตคุ้มทุนคือ

$$\text{ผลผลิตคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด}}{\text{ราคาของผลผลิต}}$$

ในการวิเคราะห์เพื่อหาราคาคุ้มทุนและผลผลิตคุ้มทุนนั้น เป็นการวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์ราคาและผลผลิต ณ ระดับคุ้มทุน ที่เกษตรกรจะได้รับในรอบการผลิตถัดไป เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจและวางแผนการเลี้ยงสุกร ในรอบการผลิตถัดไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถช่วยลดความเสี่ยงของการเลี้ยงสุกรให้แก่เกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร การจัดการการเลี้ยงสุกร ต้นทุนการเลี้ยงสุกร และปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงสุกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอ ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรและลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

1) เพศ

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 20.0 ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) อายุ

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 39-45 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 25-31 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 อายุระหว่าง 46-52 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 อายุระหว่าง 53-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 40.4 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน

3) ระดับการศึกษา

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4-6 คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 คิดเป็นร้อยละ 30.0 ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.7 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.0 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาในระดับที่ไม่สูงนัก เนื่องจากเกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.1 สภาพสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	24	80
- หญิง	6	20
อายุ (ปี)		
- 25- 31	8	26.7
- 32 – 38	2	6.7
- 39 - 45	11	36.7
- 46 - 52	6	20.0
- 53 - 60	3	10.0
เฉลี่ย	40.4	
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษาที่ 4	10	33.3
- ประถมศึกษาปีที่ 4-6	9	30.0
- มัธยมศึกษา	8	26.7
- ปริญญาตรี	3	10.0
สถานภาพสมรส		
- โสด	10	33.3
- สมรส	14	46.7
- หย่า	4	13.3
- หม้าย	2	6.7
สมาชิกในครัวเรือน (คนต่อครัวเรือน)		
- < 3	4	13.3
- 3 – 6	24	80.0
- > 7	2	6.7
เฉลี่ย	4.4	

4) สถานภาพสมรส

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาได้แก่สถานภาพ โสด ร้อยละ 33.3 มีสถานภาพหย่า ร้อยละ 13.3 และมีสถานภาพหม้าย ร้อยละ 6.7

5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.4 คน โดยมีสมาชิกใน ครัวเรือนระหว่าง 3-6 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน คิด เป็นร้อยละ 13.3 และมีจำนวนมากกว่า 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

4.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาชีพของ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร รายได้ รายจ่ายและการกู้ยืมของเกษตรกร ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้ (ตารางที่ 4.2 และ 4.3)

1) อาชีพ

การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ การประกอบ อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงสุกร อาชีพหลักและอาชีพรองของครัวเรือน ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

1.1) อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงสุกร

อาชีพเดิมก่อนที่จะมาเลี้ยงสุกร เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา และอาชีพเลี้ยงสัตว์มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 20.0 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 13.3 และอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.7

1.2) อาชีพหลักของครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา คิดเป็นอาชีพหลักมาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคืออาชีพเลี้ยงสุกร ร้อยละ 43.4 และอาชีพอื่น ๆ เช่น เลี้ยงวัว รับจ้างและลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท ร้อยละ 9.9

1.3) อาชีพรองของครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยึดอาชีพการเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพรอง คิดเป็น ร้อยละ 56.7 รองลงมาคือ อาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา เป็นอาชีพรอง ร้อยละ 26.7 และอาชีพเลี้ยงวัว ร้อยละ 3.3 และไม่มีอาชีพรอง ร้อยละ 13.3 เนื่องจากการเลี้ยงสุกรไม่จำเป็นต้องใช้เวลาในการทำงาน ทั้งวัน สามารถใช้เวลาว่างจากอาชีพหลัก วันละ 3 -4 ชั่วโมง ก็เพียงพอในการเลี้ยงสุกร

2) รายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน 342,333.3 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้ 300,000-500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีรายได้น้อยกว่า 300,000 บาท ร้อยละ 40.0 มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 10.0

3) รายจ่ายเฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน 311,333.3 บาท โดยเกษตรกรมีรายจ่าย 300,000-500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.0 มีรายจ่ายน้อยกว่า 300,000 บาท ร้อยละ 36.7 และรายจ่ายมากกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 3.3

ตารางที่ 4.2 อาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

รายการ	จำนวน (n = 30)	ร้อยละ
อาชีพเดิม		
- ทำสวน ทำไร่ ทำนา	9	30.0
- เลี้ยงสัตว์	9	30.0
- รับจ้าง ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท	6	20.0
- ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น ค้าขาย	4	13.3
- รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	6.7
อาชีพหลัก		
- ทำสวน ทำไร่ ทำนา	14	46.7
- เลี้ยงสุกร	13	43.4
- อื่น ๆ เช่น เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท	9.9	9.9
อาชีพรอง		
- เลี้ยงสุกร	17	56.7
- ทำสวน ทำไร่ ทำนา	8	30.0
- เลี้ยงวัว	1	3.3
- ไม่มีอาชีพ	4	13.3

ตารางที่ 4.3 รายได้ รายจ่ายและการกู้ยืมของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (n=30)	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว(บาทต่อปี)		
- < 300,000	12	40.0
- 300,000 – 500,000	15	50.0
- > 500,000	3	10.0
เฉลี่ย	342,333.3	
รายจ่ายของครอบครัว (บาทต่อปี)		
- < 300,000	11	36.7
- 300,000 – 500,000	18	60.0
- > 500,000	1	3.3
เฉลี่ย	311,333.3	
แหล่งเงินทุน*	(n = 30)	
- ทุนของตนเอง	20	66.7
- กู้ยืม	13	43.3
ประเภทของแหล่งเงินกู้*	(n = 13)	
- นายทุน	7	50.0
- ญาติพี่น้อง	3	21.4
- ธ.ก.ส.	2	14.3
- เพื่อน	2	14.3
วัตถุประสงค์การกู้ยืม*	(n = 13)	
- เพื่อลงทุนเลี้ยงสุกร	13	100.0
- เพื่อลงทุนทางการเกษตร	3	23.0

หมายเหตุ : * คือผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4) แหล่งเงินทุนและวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

แหล่งเงินทุนในการประกอบกิจการ ประกอบด้วย เงินทุนของตนเองคิดเป็นร้อยละ 66.7 และจากการกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 43.3 โดยแหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรกู้เงินเพื่อใช้ในการประกอบกิจการมากที่สุดคือ จากนายทุน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือจากญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 21.4 กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและกู้จากเพื่อนมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 14.3

วัตถุประสงค์การกู้ยืมคือ เพื่อนำมาใช้ในการลงทุนเลี้ยงสุกร คิดเป็นร้อยละ 100.0 และกู้ยืมมาเพื่อนำมาลงทุนทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 23.0

4.2 การจัดการการเลี้ยงสุกร

การจัดการการเลี้ยงสุกรในรุ่นที่ผ่านมาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่นำเสนอในที่นี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ลักษณะทั่วไปของการผลิต ลักษณะการจัดการด้านการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของการผลิต

ลักษณะทั่วไปของการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกร สาเหตุในการเลือกเลี้ยงสุกร แหล่งความรู้ในการเลี้ยงสุกร การขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมปศุสัตว์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.4)

1) ลักษณะการดำเนินธุรกิจการเลี้ยงสุกร

ลักษณะการดำเนินธุรกิจพบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจการในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.4 เป็นกิจการแบบหุ้นส่วนและแบบรับจ้าง มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.3 เนื่องจากการลงทุนเลี้ยงสุกรใช้เงินทุนไม่สูงมาก และสามารถใช้แรงงานในครัวเรือนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเหมาะกับกิจการที่มีการบริหารกันในภายในครัวเรือน เป็นการเพิ่มรายได้จากอาชีพหลัก

2) ประสิทธิภาพในการเลี้ยง

ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 ปี ส่วนใหญ่เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยง น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงระหว่าง 5- 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตารางที่ 4.4 ลักษณะทั่วไปของการผลิต

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
ลักษณะการดำเนินธุรกิจ		
- กิจกรรมในครัวเรือน	28	93.4
- กิจกรรมแบบหุ้นส่วน	1	3.3
- รับจ้างเลี้ยง	1	3.3
ประสบการณ์ในการเลี้ยง (ปี)		
- < 5	20	66.7
- 5 - 6	9	30.0
- > 6	1	3.3
เฉลี่ย	4.3	
สาเหตุในการเลือกเลี้ยงสุกร		
- เลี้ยงตามเพื่อนบ้าน	13	43.3
- รายได้ดี	12	40.0
- เลี้ยงง่ายให้ผลผลิตดี	5	16.7
แหล่งที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงสุกร		
- เพื่อนบ้าน	21	77.8
- นักวิชาการ	3	11.1
- เรียนรู้ด้วยตนเอง	3	11.1
การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร		
- ขึ้นทะเบียน	16	53.3
- ไม่ขึ้นทะเบียน	14	46.7

3) สาเหตุในการเลือกเลี้ยงสุกร

สาเหตุที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างสนใจประกอบกิจการเลี้ยงสุกร เนื่องจากเลี้ยงตามเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 43.3 โดยสอบถามวิธีการเลี้ยงจากเพื่อนบ้านที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาทดลองเลี้ยง รองลงมาคือ เลี้ยงเพราะ คิดว่ารายได้ดี คิดเป็นร้อยละ 40.0 และเลี้ยงเพราะสุกรเลี้ยงง่ายให้ผลผลิตดี คิดเป็นร้อยละ 16.7

4) แหล่งที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงสุกร

เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรได้รับความรู้จากการพูดคุยและสอบถามจากเพื่อนบ้านที่เลี้ยงสุกรมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 77.8 จากนักวิชาการทั้งภาครัฐและเอกชนและจากการเรียนรู้ด้วยตนเองมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.1

5) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรกับกรมปศุสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นทะเบียนเรียบร้อยแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.3 และยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน คิดเป็นร้อยละ 46.7 เพราะคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยากและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียน

4.2.2 ลักษณะการจัดการด้านการผลิต

ลักษณะการจัดการด้านการผลิตประกอบด้วย การจัดการลูกพันธุ์ การจัดเตรียม โรงเรือน และคอก การจัดการด้านเลี้ยงสุกร และลักษณะการจัดการสุขาภิบาลสุกร และการจำหน่ายผลผลิต

1) การจัดการลูกพันธุ์สุกร

การจัดการลูกพันธุ์สุกรประกอบด้วย แหล่งลูกพันธุ์ ขนาดและราคาลูกพันธุ์ และพันธุ์สุกรที่เกษตรกรเลือกเลี้ยง โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.5)

1.1) ที่มาและแหล่งลูกพันธุ์สุกร

เกษตรกรซื้อลูกพันธุ์สุกรจากแหล่งผลิตลูกพันธุ์สุกรในเขตจังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 93.3 และซื้อจากนอกเขตจังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 6.7 โดยซื้อลูกพันธุ์สุกรจากฟาร์มเอกชนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และซื้อจากบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 13.3 เหตุผลที่เกษตรกรเลือกซื้อลูกพันธุ์สุกรจากในเขตจังหวัดสงขลา มากกว่าแหล่งอื่นนั้น เนื่องจากการลดความเสี่ยงจากการตายระหว่างขนส่งลูกพันธุ์สุกร

1.2) พันธุ์ ขนาดและราคาของลูกพันธุ์สุกร

พันธุ์สุกรที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุด คือ พันธุ์ระดับสามสายพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงมาคือ สุกรพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 3.3

ขนาดของลูกพันธุ์สุกรที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้ในการเลี้ยง โดยเฉลี่ย 19.8 กิโลกรัม ขนาดของลูกพันธุ์สุกรที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้เลี้ยงสูงสุดคือ ขนาด 15-20 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 63.4 ขนาด 21-25 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 33.3 และขนาดน้อยกว่า 15 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 3.3 ทั้งนี้เนื่องจากการเลี้ยงลูกพันธุ์สุกรขนาดใหญ่ เป็นการลดภาระในการอนุบาลลูกสุกรในช่วงสุกรวัยอ่อน ซึ่งเกษตรกรต้องใช้เวลาและความเอาใจใส่เป็นพิเศษ

ราคาของลูกพันธุ์สุกร โดยเฉลี่ยตัวละ 1,563 บาท โดยมีราคาระหว่าง 1,500 – 1,700 บาท ร้อยละ 50.0 ราคาน้อยกว่า 1,500 บาท ร้อยละ 26.7 และราคามากกว่า 1,700 บาท ร้อยละ 23.3

ตารางที่ 4.5 การจัดการลูกพันธุ์สุกร

รายการ	จำนวน (n =30)	เฉลี่ย
ที่มาแหล่งลูกพันธุ์สุกร		
- ในเขตจังหวัดสงขลา	28	93.3
- นอกเขตจังหวัดสงขลา	2	6.7
แหล่งซื้อลูกพันธุ์สุกร		
- ฟาร์มเอกชนขนาดเล็ก	26	86.7
- บริษัทเอกชน	4	13.3
พันธุ์สุกรที่เกษตรกรเลือกเลี้ยง		
- สุกรระดับสามสาย	29	96.7
- สุกรพันธุ์พื้นเมือง	1	3.3
ขนาดลูกพันธุ์สุกร (กิโลกรัม)		
- < 15	1	3.3
- 15 - 20	19	63.4
- 21 - 25	10	33.3
เฉลี่ย	19.8	
ราคาลูกพันธุ์สุกร (บาทต่อตัว)		
- < 1,500	8	26.7
- 1,500 – 1,700	15	50.0
- >1,700	7	23.3
เฉลี่ย	1,563.3	

2) การจัดการเตรียมโรงเรือนและคอก การเลี้ยงสุกรต้องมีการจัดเตรียมโรงเรือนและคอก มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.6)

2.1) ประเภทโรงเรียน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้โรงเรียนพิงหมาแหงน คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมาคือใช้โรงเรียนแบบพิงหมาแหงนกลายและโรงเรียนแบบหน้าจั่วซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 20.0 และโรงเรียนแบบหน้าจั่ว 2 ชั้นกลาย ร้อยละ 3.3 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนแบบพิงหมาแหงนเป็นโรงเรียนที่สร้างง่าย และราคาถูกจึงเป็นที่นิยมของเกษตรกรรายย่อย

2.2) ลักษณะพื้นคอก

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างสร้างพื้นคอกแบบคอนกรีตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.3 และสร้างพื้นคอกแบบพื้นดิน ร้อยละ 6.7 จากการสอบถามพบว่าเกษตรกรนิยมสร้างพื้นคอกแบบคอนกรีตเนื่องจากทำความสะอาดง่ายและใช้ต้นทุนไม่สูงมาก

2.3) จำนวนคอกต่อหลัง

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนคอกต่อหลังเฉลี่ย 3.4 คอก โดยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนคอกต่อหลังน้อยกว่า 3 คอก คิดเป็นร้อยละ 43.3 มีจำนวนคอก 3 - 5 คอกต่อหลัง ร้อยละ 46.7 และมีจำนวนคอกมากกว่า 5 คอกต่อหลัง ร้อยละ 10.0 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย จึงมีจำนวนคอกเลี้ยงสุกรน้อย

2.4) พื้นที่การเลี้ยงสุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการใช้พื้นที่การเลี้ยงสุกร 1.5-2.0 ตารางเมตรต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 70.0 ใช้พื้นที่การเลี้ยงสุกรน้อยกว่า 1.5 ตารางเมตรต่อตัว ร้อยละ 23.3 และใช้พื้นที่การเลี้ยงมากกว่า 2.0 ตารางเมตรต่อตัว ร้อยละ 6.7 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้พื้นที่การเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 1.6 ตารางเมตรต่อตัว โดยกรมปศุสัตว์แนะนำให้เลี้ยงสุกรโดยให้พื้นที่ต่อตัวที่เหมาะสมอย่างน้อย 1.2 – 1.8 ตารางเมตรต่อตัว

2.5) การเตรียมคอกหรือโรงเรียนก่อนรับสุกรเข้าเลี้ยง

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมคอกหรือโรงเรียนก่อนรับสุกรเข้าเลี้ยงโดยการทำ ความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำและให้อาหาร มีจำนวนเท่ากันคือ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ตรวจเช็ค ซ่อมแซมอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ร้อยละ 96.7 นำสุกรรุ่นเก่าที่อายุครบขายแต่น้ำหนัก ไม่ได้มาตรฐานออกขายหรือย้ายไปรวมในคอกหรือโรงเรียนใหม่ ร้อยละ 53.3 และฆ่าเชื้อคอกเลี้ยงสุกรด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ร้อยละ 33.3

ตารางที่ 4.6 การจัดเตรียมโรงเรียนและคอก

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
ประเภทโรงเรือน		
- เฟิงหมาแหงน	17	56.7
- แบบหน้าจั่ว	6	20.0
- เฟิงหมาแหงนกลาย	6	20.0
- แบบหน้าจั่ว 2 ชั้นกลาย	1	3.3
ลักษณะพื้นที่		
- พื้นคอนกรีต	28	93.3
- พื้นดิน	2	6.7
จำนวนคอกต่อหลังคอก (คอก)		
- < 3	13	43.3
- 3 - 5	14	46.7
- > 5	3	10.0
เฉลี่ย	3.4	
พื้นที่การเลี้ยงสุกร (ตารางเมตรต่อตัว)		
- < 1.5	7	23.3
- 1.5 - 2	21	70.0
- > 2	2	6.7
เฉลี่ย	1.6	
การเตรียมคอกหรือโรงเรือนก่อนรับเข้าสุกรเข้าเลี้ยง*		
- ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำ	30	100
- ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้อาหาร	30	100
- ตรวจสอบซ่อมแซมอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	29	96.7
- นำสุกรรุ่นเก่าที่อายุครบขายแต่น้ำหนักไม่ได้มาตรฐานออกขายหรือย้ายไปรวมในคอกเลี้ยงในโรงเรือนใหม่	14	53.3
- ฉ่ำเชื้อคอกเลี้ยงสุกรด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	10	33.3

3) การจัดการการเลี้ยงสุกร

การจัดการการเลี้ยงสุกรประกอบด้วย จำนวนสุกรต่อคอก อัตราการรอด ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกร อุปกรณ์ให้น้ำ การให้น้ำสุกร อุปกรณ์การให้อาหาร ลักษณะอาหารสุกร เปอร์เซ็นต์โปรตีนอาหารสุกรและจำนวนครั้งในการให้อาหารสุกร มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.7)

3.1) จำนวนสุกรต่อคอก

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลี้ยงสุกร 8-15 ตัวต่อคอก คิดเป็นร้อยละ 63.3 เลี้ยงสุกรมากกว่า 5 ตัวต่อคอก ร้อยละ 20.0 และเลี้ยงสุกรน้อยกว่า 8 ตัวต่อคอก ร้อยละ 16.7 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสุกรต่อคอกเฉลี่ย 12.0 ตัว

3.2) อัตราการรอด

อัตราการรอด เฉลี่ยร้อยละ 92.6 โดยอัตราการรอดตายของการเลี้ยงมากที่สุดคือ ระหว่างร้อยละ 90 - 95 คิดเป็นร้อยละ 90.0 รองลงมาคืออัตราการรอดตายมากกว่าร้อยละ 95 ร้อยละ 6.7 และอัตราการรอดตายน้อยกว่าร้อยละ 90 ร้อยละ 3.3

3.3) ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 128.0 วัน โดยมีระยะเวลาในการเลี้ยง 120-150 วัน ร้อยละ 86.7 ระยะเวลาในการเลี้ยงมากกว่า 150 วัน ร้อยละ 10.0 และใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงน้อยกว่า 120 วัน ร้อยละ 3.3

3.4) อุปกรณ์และการให้น้ำ

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รางคอนกรีตยาวเป็นอุปกรณ์ให้น้ำ คิดเป็นร้อยละ 70.0 และใช้จุกน้ำอัตโนมัติ ร้อยละ 30.0 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้น้ำสุกรเฉลี่ย 5.2 ครั้งต่อวัน โดยมีจำนวนครั้งในการให้น้ำเท่ากับ 3-6 ครั้งต่อวันมากที่สุด ร้อยละ 43.3 ให้น้ำมากกว่า 6 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 40.0 และให้น้ำน้อยกว่า 3 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 16.7

3.5) อุปกรณ์และการให้อาหาร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รางให้อาหารคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาคือ ถังอาหารกลม ร้อยละ 13.3 รางอาหารยาว (อะลูมิเนียม) ร้อยละ 10.0 และถังอาหารอัตโนมัติ ร้อยละ 3.3 เนื่องจากรางอาหารคอนกรีตมีราคาถูกเกษตรกรจึงนิยมเลือกใช้

ตารางที่ 4.7 การจัดการการเลี้ยงสุกร

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
จำนวนสุกรต่อคอก (ตัวต่อคอก)		
- < 8	5	16.7
- 8 - 15	19	63.3
- > 15	6	20.0
เฉลี่ย	12.0	
อัตราการรอดร้อยละ		
- < 90	1	3.3
- 90 - 95	27	90.0
- > 95	2	6.7
เฉลี่ย	92.6	
ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกร (วัน)		
- < 120	1	3.3
- 120 - 150	26	86.7
- > 150	3	10.0
เฉลี่ย	128.0	
อุปกรณ์ให้น้ำ		
- รางคอนกรีตยาว	21	70.0
- จุกน้ำอัตโนมัติ	9	30.0
การให้น้ำสุกร (ครั้งต่อวัน)		
- < 3	5	16.7
- 3 - 6	13	43.3
- > 7	12	40.0
เฉลี่ย	5.2	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
อุปกรณ์การให้อาหาร		
- รางอาหารคอนกรีต	22	73.4
- ถังอาหารกลม	4	13.3
- รางอาหารยาว (อะลูมิเนียม)	3	10.0
- ถังอาหารอัตโนมัติ	1	3.3
ลักษณะอาหาร		
- อาหารเม็ดสำเร็จรูป	27	90.0
- อื่น ๆ เช่น อาหารผสมระหว่างเศษอาหารและอาหารเม็ด	3	10.0
เปอร์เซ็นต์โปรตีนอาหารสุกรน้ำหนัก 12 –20 กิโลกรัม เฉลี่ย		18.9
เปอร์เซ็นต์โปรตีนอาหารสุกรน้ำหนัก 20 - 35 กิโลกรัม เฉลี่ย		17.6
เปอร์เซ็นต์โปรตีนอาหารสุกรน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม เฉลี่ย		15.2
เปอร์เซ็นต์โปรตีนอาหารสุกรน้ำหนัก 60 กิโลกรัม-ส่งตลาด เฉลี่ย		13.4
การให้อาหารสุกรน้ำหนัก 12 – 20 กิโลกรัม (ครั้งต่อวัน) เฉลี่ย		4.5
การให้อาหารสุกรน้ำหนัก 20 – 35 กิโลกรัม (ครั้งต่อวัน) เฉลี่ย		3.5
การให้อาหารสุกรน้ำหนัก 35 - 60 กิโลกรัม (ครั้งต่อวัน) เฉลี่ย		3.0
การให้อาหารสุกรน้ำหนัก 60 กิโลกรัม-ส่งตลาด (ครั้งต่อวัน) เฉลี่ย		2.4

3.6) ลักษณะอาหารของสุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้อาหารเม็ดสำเร็จรูป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.0 เนื่องจากอาหารเม็ดหาซื้อง่ายและสะดวก อาหารแบบอื่น ๆ เช่น อาหารผสมระหว่างเศษอาหารกับอาหารเม็ด ร้อยละ 10.0

3.7) การให้อาหารสุกร

สุกรน้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหาร มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 18.9 สุกรน้ำหนัก 20-35 กิโลกรัม เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหาร มีเปอร์เซ็นต์โปรตีน

เฉลี่ย 17.6 สุกหรือน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหาร มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 15.2 สุกหรือน้ำหนัก 60 กิโลกรัม-ส่งตลาด เกษตรกรให้อาหารมีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 13.4

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหารที่มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนสูงกับลูกพันธุ์ สุกหรือน้อย เนื่องจากลูกสุกต้องการโปรตีน เพื่อการเจริญเติบโตก่อนข้างสูงและเมื่อสุกอายุมากขึ้นความต้องการโปรตีนลดลงจึงปรับลดเปอร์เซ็นต์โปรตีนในอาหารสุกลงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสุกและยังเป็นการลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

3.8) จำนวนครั้งในการให้อาหาร สุก

สุกหรือน้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหารเฉลี่ย 4.5 ครั้งต่อวัน สุกหรือน้ำหนัก 20-35 กิโลกรัม เกษตรกรให้อาหารสุกเฉลี่ย 3.5 ครั้งต่อวัน สุกหรือน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม เกษตรกรให้อาหารสุกเฉลี่ย 3.0 ครั้งต่อวัน สุกหรือน้ำหนัก 60 กิโลกรัม-ส่งตลาด เกษตรกรให้อาหารสุกเฉลี่ย 2.4 ครั้งต่อวัน

ผลการวิจัยพบว่า ขณะสุกหรือน้อยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้อาหารจำนวนมากครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งให้ปริมาณน้อย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ลูกสุกรกินอาหารได้มากขึ้น เป็นการลดการสูญเสียอาหารและเป็นการป้องกันการเกิดเชื้อราในอาหาร เมื่อสุกหรือน้ำหนักมากขึ้นสามารถกินอาหารปริมาณมากในแต่ละครั้งจึงสามารถลดจำนวนครั้งในการให้อาหารได้

4) ลักษณะการจัดการสุขาภิบาลสุกร

ลักษณะการจัดการสุขาภิบาลสุกรประกอบด้วย การทำความสะอาดคอกและการป้องกัน กำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

4.1) การทำความสะอาดคอกสุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทำความสะอาดคอกสุกรวันละ 1 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.3 เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการทำความสะอาดคอกวันละ 1 ครั้งก็เพียงพอแล้ว เพราะสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย รองลงมาคือทำความสะอาดคอกสุกร 2 วันครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และไม่ทำความสะอาดคอก คิดเป็นร้อยละ 6.7 เนื่องจากพื้นคอกเป็นพื้นดิน

ในการทำความสะอาดคอกสุกรนั้นเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทำความสะอาด โดยเฉลี่ย 1.5 ครั้งต่อเดือน โดยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำความสะอาดด้วย น้ำยาฆ่าเชื้อ 3-6 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 58.8 และน้อยกว่า 3 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 41.2

ตารางที่ 4.8 ลักษณะการจัดการสุขาภิบาลสุกร

รายการ	จำนวน (n = 30)	ร้อยละ
การทำความสะอาดคอกสุกร		
- 2 วันครั้ง	2	6.7
- วันละ 1 ครั้ง	25	83.3
- วันละ 2 ครั้ง	1	3.3
- ไม่ทำความสะอาด	2	6.7
การทำความสะอาดคอกด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ (ครั้งต่อเดือน)	(n = 17)	
- < 3	7	41.2
- 3 - 6	10	58.8
เฉลี่ย	1.5	
การป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร		
- ไม่มี	25	83.3
- มี	5	16.7
วิธีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร	(n = 5)	
- สร้างบ่อเก็บมูลสุกร	3	60.0
- ปล่อยซึมลงดินและปล่อยลงสระน้ำ	2	40.0
จำนวนบ่อเก็บมูลสุกร (บ่อ)	(n = 3)	
- < 3	2	66.7
- 3 - 4	1	33.3
เฉลี่ย	1.8	
ลักษณะบ่อเก็บมูลสุกร	(n = 5)	
- บ่อเกรอะ	3	60.0
- อื่น ๆ เช่น ปล่อยซึมลงดินและปล่อยลงสระน้ำ	2	40.0

4.2) การป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร คิดเป็นร้อยละ 83.3 มีเพียงร้อยละ 16.7 ที่มีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกรและเกษตรกรสร้างบ่อเก็บมูลสุกร คิดเป็นร้อยละ 60.0 โดยมีจำนวนบ่อเก็บมูลสุกรเฉลี่ย 1.8 บ่อ ปล่อยลงสระน้ำและซึมลงดิน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ของจำนวนเกษตรกรที่มีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร

4.2.3 การจำหน่ายผลผลิต

การจำหน่ายผลผลิตประกอบด้วย ลักษณะการจำหน่ายผลผลิต ราคาผลผลิตและขนาดสุกรที่จับขาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.9)

1) ลักษณะการจำหน่ายผลผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 83.3 จำหน่ายให้พ่อค้าจร คิดเป็นร้อยละ 13.3 และนำไปขายเอง คิดเป็นร้อยละ 3.3

2) ราคาจำหน่ายผลผลิต

ราคาสุกรที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำหน่ายได้มีราคาเฉลี่ย 51.37 บาทต่อกิโลกรัม โดยราคาผลผลิตที่เกษตรกรได้รับมากที่สุดคือ 50-52 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือราคา 53-56 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 23.3 และขายได้ราคาน้อยกว่า 50 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 10.0

3) ขนาดสุกรที่จับขาย

ขนาดสุกรที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำหน่ายมีน้ำหนักเฉลี่ย 93.73 กิโลกรัม โดยน้ำหนักที่เกษตรกรจับขายมากที่สุด คือ 90 - 95 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือน้ำหนัก มากกว่า 90 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ น้ำหนักน้อยกว่า 90 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 4.9 การจำหน่ายผลผลิต

รายการ	จำนวน (n =30)	ร้อยละ
ลักษณะการจำหน่ายผลผลิต		
- พ่อค้าในท้องถิ่น	25	83.3
- พ่อค้าจร	4	13.3
- นำไปขายเอง	1	3.3
ราคาผลผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)		
- < 50	3	10.0
- 50 - 52	20	66.7
- 53 - 56	7	23.3
เฉลี่ย	51.37	
ขนาดสุกรที่จับขาย (กิโลกรัมต่อตัว)		
- < 90	5	16.7
- 90 - 95	16	53.3
- > 95	9	30.0
เฉลี่ย	93.7	

4.3 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ ต้นทุนการเลี้ยง ผลตอบแทนจากการเลี้ยงและการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของการเลี้ยงสุกร จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะการจัดการดังนี้

1) ลักษณะโรงเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีลักษณะโรงเรือนแบบเพิงหมาแหงน เนื่องจากเป็นโรงเรือนที่สร้างง่าย ราคาก่อสร้างถูก

2) ลักษณะพื้นคอก

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สร้างพื้นคอกแบบพื้นคอนกรีตเนื่องจากทำความสะอาดง่าย

3) อุปกรณ์การให้อาหารและน้ำ

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมสร้างแบบรางอาหารและน้ำคอนกรีต เนื่องจากมีความทนทานใช้ได้ยาวนาน สุกกรไม่สามารถค้นจนพลิกคว่ำได้

ดังนั้นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจึงศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 ราย โดยมีข้อสมมติทางการศึกษาดังนี้ (ภาคผนวกที่ 3)

1) ค่าแรง 157 บาทต่อวัน คำนวณจากอัตราค่าแรงงานจ้างในจังหวัดสงขลา ปี 2551

2) ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนคำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารออมสิน ร้อยละ 1.60 ซึ่งคำนวณตามระยะเวลาการผลิต

3) ค่าเสื่อมอุปกรณ์ใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมแบบวิธีเส้นตรง โดยนำมูลค่าของสินค้านำมาลบด้วยมูลค่าซาก และหารด้วยอายุการใช้งาน โดยอายุการใช้งานของโรงเรือน โดยกรมบัญชีกลางกำหนดอายุการใช้งานดังนี้ อายุการใช้งานของโรงเรือน เท่ากับ 5 ปี

4.3.1 ต้นทุนการเลี้ยงสุกร

การวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงสุกร เป็นข้อมูลด้านต้นทุนที่แสดงถึง ค่าใช้จ่ายในการผลิตสุกร ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.10)

1) ต้นทุนผันแปร

ต้นทุนการผลิตสุกร มีต้นทุนผันแปรทั้งหมด 71,759.60 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 97.11 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย ค่าอาหาร ร้อยละ 72.29 รองลงมาคือ ค่าลูกพันธุ์ ร้อยละ 17.05 ค่ายา ร้อยละ 0.45 ค่าไฟ ร้อยละ 0.42 ค่าแรงงาน ร้อยละ 6.41 ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด ร้อยละ 0.48

1.1) ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด

การเลี้ยงสุกร มีต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด 66,666.69 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 90.22 โดยต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ ค่าอาหาร 53,422.31 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 72.29 รองลงมาเป็น ค่าลูกพันธุ์ 12,600.63 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 17.05 ค่ายา 331.25 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 0.45 และค่าไฟฟ้า 312.50 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 0.42

ตารางที่ 4.10 โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงสุกร

หน่วย : บาทต่อรุ่น

รายการ	ต้นทุนที่เป็นเงินสด		ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด		ต้นทุนรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปรทั้งหมด	66,666.69	90.22	5,092.91	6.89	71,759.60	97.11
ค่าลูกพันธุ์	12,600.63	17.05			12,600.63	17.05
ค่าอาหาร	53,422.31	72.29			53,422.31	72.29
ค่ายา	331.25	0.45			331.25	0.45
ค่าไฟฟ้า	312.50	0.42			312.50	0.42
ค่าแรงงานในครัวเรือน			4,735.89	6.41	4,735.89	6.41
ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด			357.02	0.48	357.02	0.48
ต้นทุนคงที่ทั้งหมด			2,136.45	2.89	2,136.45	2.89
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน			1,560.00	2.11	1,560.00	2.11
ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ			349.00	0.47	349.00	0.47
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ให้อาหาร			132.61	0.18	132.61	0.18
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ให้น้ำ			94.84	0.13	94.84	0.13
ต้นทุนทั้งหมด					73,896.05	100.00
ราคาขาย					53.17	
รายได้ทั้งหมด	7,157.31				73,824.00	
รายได้สุทธิ					2,064.00	
กำไรสุทธิ					-72.05	

1.2) ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด

การเลี้ยงสุกรมีต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด 5,092.91 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 6.89 โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าแรงในครัวเรือน 4,735.89 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 6.41 ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด 357.02 บาทต่อรุ่น ร้อยละ 0.48

2) ต้นทุนคงที่

การเลี้ยงสุกรมีต้นทุนคงที่ทั้งหมด 2,136.45 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 2.89 โดยต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน 1,560.00 บาทต่อรุ่น คิดเป็น

ร้อยละ 2.11 รองลงมาคือ ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำ 349.00 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 0.47 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ให้อาหาร 132.61 คิดเป็นร้อยละ 0.18 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ให้น้ำ 94.84 บาทต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 0.13

4.3.2 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร

1) รายได้ทั้งหมด

รายได้จากการเลี้ยงสุกรทั้งหมด คือ น้ำหนักขายสุกรเฉลี่ย 1,388.45 กิโลกรัมต่อรุ่น และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างขายสุกรได้เฉลี่ย 53.17 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้นรายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 73,825.00 บาทต่อรุ่น

$$\begin{aligned} \text{รายได้รวม} &= \text{จำนวนผลผลิตทั้งหมด (กิโลกรัมต่อรุ่น)} \times \text{ราคาผลผลิต} \\ & \quad (\text{บาทต่อกิโลกรัม}) \\ &= 1,388.45 \times 53.17 \\ &= 73,824.00 \text{ บาทต่อรุ่น} \end{aligned}$$

2) รายได้ที่เป็นเงินสด

รายได้ที่เป็นเงินสดประกอบด้วย รายได้ทั้งหมด 73,824.00 บาทต่อรุ่น หักด้วยต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด 66,666.69 บาทต่อรุ่น เท่ากับ 7,157.31 บาทต่อรุ่น

$$\begin{aligned} \text{รายได้ที่เป็นเงินสด} &= \text{รายได้ทั้งหมด (บาทต่อรุ่น)} - \text{ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด} \\ & \quad (\text{บาทต่อรุ่น}) \\ &= 73,824.00 - 66,666.69 \\ &= 7,157.31 \text{ บาทต่อรุ่น} \end{aligned}$$

3) รายได้สุทธิ

รายได้สุทธิของการเลี้ยงสุกร คือ ส่วนต่างระหว่างรายได้รวม คือ 73,824.00 บาทต่อรุ่น กับต้นทุนผันแปรรวม คือ 71,759.60 บาทต่อรุ่น เท่ากับ 2,064.40 บาทต่อรุ่น

$$\begin{aligned} \text{รายได้สุทธิ} &= \text{รายได้รวม (บาทต่อรุ่น)} - \text{ต้นทุนผันแปรรวม} \\ &= 73,824.00 - 71,759.60 \\ &= 2,064.40 \text{ บาทต่อรุ่น} \end{aligned}$$

4) กำไรสุทธิ

กำไรสุทธิในการเลี้ยงสุกร คือ ส่วนต่างระหว่าง รายได้รวม คือ 73,824.00 บาทต่อรุ่น กับต้นทุนรวม คือ 73,896 บาทต่อรุ่น เท่ากับ -72.05 บาทต่อรุ่น หรือขาดทุนสุทธิ 72.05 บาทต่อรุ่น ทั้งนี้เนื่องจาก ในปี 2551 ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้นมาก ทำให้เกษตรกรประสบกับการขาดทุน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552)

$$\begin{aligned}\text{กำไรสุทธิ} &= \text{รายได้รวม (บาทต่อรุ่น)} - \text{ต้นทุนรวม (บาทต่อรุ่น)} \\ &= 73,824.00 - 73,896 \\ &= -72.05 \text{ บาทต่อรุ่น}\end{aligned}$$

4.3.3 การวิเคราะห์ระดับวิกฤตของการเลี้ยงสุกร

การวิเคราะห์ระดับวิกฤตของการเลี้ยงสุกร ประกอบด้วย ราคาค้ำทุนและผลผลิตค้ำทุน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.11)

1) ราคาค้ำทุน

ราคาค้ำทุน คือราคาของสุกรที่ขายได้เพื่อจะให้รายได้จากการขายเท่ากับต้นทุนทั้งหมดต่อรุ่น เท่ากับ 73,896.05 บาทต่อรุ่น และมีผลผลิตต่อรุ่น เท่ากับ 1,388.45 กิโลกรัมต่อรุ่น ดังนั้นราคาค้ำทุนในการขายสุกร เท่ากับ 53.20 บาทต่อกิโลกรัม

$$\begin{aligned}\text{ราคาค้ำทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมดต่อรุ่น (บาทต่อรุ่น)}}{\text{ผลผลิตทั้งหมดต่อรุ่น (กิโลกรัมต่อรุ่น)}} \\ &= \frac{73,896.05}{1,388.45} \\ &= 53.20 \text{ บาทต่อกิโลกรัม}\end{aligned}$$

2) ผลผลิตค้ำทุน

ผลผลิตค้ำทุนคือ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อรุ่นที่ได้รับ ซึ่งทำให้ต้นทุนเท่ากับรายได้พอดี ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้หรือผลผลิตเฉลี่ยต่อรุ่นต่ำที่สุดที่ทำให้เกษตรกรไม่ขาดทุน เมื่อขายในราคาที่กำหนด ซึ่งต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 73,896.05 บาทต่อรุ่น และราคาผลผลิตต่อกิโลกรัมเท่ากับ 53.17 บาทต่อกิโลกรัม นำหนักขายสุกรเฉลี่ย 92 กิโลกรัมต่อตัว ดังนั้นผลผลิตค้ำทุนเท่ากับ 1,389.80 กิโลกรัมต่อรุ่นหรือเท่ากับ 15.10 ตัวต่อรุ่น

$$\begin{aligned}
 \text{ผลผลิตค้มนทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อร่่น)}}{\text{ราคาผลผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)}} \\
 &= \frac{73,896.05}{53.17} \\
 &= 1,389.80 \text{ กิโลกรัมต่อร่่น} \\
 &= \frac{1,389.80}{92} \\
 &= 15.10 \text{ ตัวต่อร่่น}
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 4.11 ราคาค้มนทุนและผลผลิตค้มนทุนจากการเลี้ยงสุกร

รายการ	จำนวน
ราคาค้มนทุน (บาทต่อกิโลกรัม)	53.20
ผลผลิตค้มนทุน (กิโลกรัมต่อร่่น)	1,389.80
ผลผลิตค้มนทุน (ตัวต่อร่่น)	15.10

4.4 ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงสุกร

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรประสบในระหว่างการเลี้ยงสุกรประกอบด้วย ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกร ปัญหาด้านอาหาร ปัญหาด้านแรงงาน ปัญหาเงินลงทุน ปัญหาโรคที่พบในสุกรและปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต และข้อคิดเห็นของเกษตรกรต่ออาชีพการเลี้ยงสุกร โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.12)

4.4.1 ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทุกรายประสบปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกร โดยประสบปัญหาลูกพันธุ์สุกรไม่มีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 46.6 ปัญหาซื้อลูกพันธุ์สุกรยาก คิดเป็นร้อยละ 40.0 ปัญหาการตายระหว่างการขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และราคาสูง คิดเป็นร้อยละ 6.7

4.4.2 ปัญหาด้านอาหาร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทุกรายประสบปัญหาด้านราคาอาหาร โดยราคาอาหารสูง คิดเป็นร้อยละ 86.7 และอาหารไม่มีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 53.3

4.4.4 ปัญหาโรคที่พบในสุกรและวิธีแก้ปัญหา

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทุกรายประสบปัญหาโรคในสุกรโดยประสบปัญหาโรคกระเพาะและลำไส้อักเสบติดต่อกัน และโรคโพรงจมูกอักเสบ จำนวนเท่ากันคิดเป็น ร้อยละ 96.7 รองลงมาคือโรคคอหิวด์สุกร โรคปากและเท้าเปื่อย มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 86.7 และโรคอื่น ๆ ร้อยละ 10.0 สำหรับวิธีการแก้ปัญหาที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด คือการใช้ยา คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือการแยกเลี้ยง คิดเป็นร้อยละ 6.7

4.4.5 ปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาผลผลิตตกต่ำ คิดเป็นร้อยละ 63.3 ราคาผันผวน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และแหล่งรับซื้อมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 26.7

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกร

รายการ	จำนวน (n = 30)	ร้อยละ
ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกร		
- ไม่มีคุณภาพ	14	46.6
- หาซื้อยาก	12	40.0
- ตายระหว่างขนส่ง	2	6.7
- ราคาสูง	2	6.7
ปัญหาด้านอาหารสุกร*		
- ราคาสูง	26	86.7
- ไม่มีคุณภาพ	16	53.3
ปัญหาเงินลงทุน	(n=15)	
- ดอกเบี้ยเงินกู้สูง	8	53.3
- ไม่มีแหล่งเงินกู้	3	20.0
- ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน	3	20.0
- ไม่มีเงินทุน	1	6.7

ตารางที่ 4.12(ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 30)	ร้อยละ
ปัญหาโรคที่พบในสุกร*		
- กระเพาะและลำไส้อักเสบติดต่อกัน	29	96.7
- โพรงจมูกอักเสบ	29	96.7
- อหิวาต์สุกร	26	86.7
- ปากและเท้าเปื่อย	26	86.7
- อื่น ๆ	3	10.0
วิธีแก้ปัญหารณสุกรมีอาการผิดปกติ		
- ใซ้ยา	16	53.3
- แยกเลี้ยง	12	40.0
- จับขายทันที	2	6.7
ปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต*	(n =29)	
- ราคาผลผลิตตกต่ำ	19	63.3
- ราคาผันผวน	12	40.0
- แหล่งรับซื้อน้อย	8	26.7

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร (2) สภาพการผลิตและการจัดการการเลี้ยงสุกร (3) ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกร (4) ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากเอกสารวิชาการที่ได้รวบรวมไว้แล้ว และข้อมูลปฐมภูมิ โดยเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง คือตำบลคลองรี สัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง จำนวน 30 ราย ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

การศึกษาลักษณะทางสังคมของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.0 มีอายุระหว่าง 39 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.7 โดยมีอายุเฉลี่ย 40.4 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 คิดเป็นร้อยละ 33.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 46.7 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.4 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 แสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงสุกรต้องใช้คนที่อยู่ในช่วงของวัยกลางคน ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีความรับผิดชอบ และสามารถใช้จ่ายแรงงานได้ ซึ่งเหมาะกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูงมากนัก เนื่องจากการเลี้ยงสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและจากผู้ที่มีประสบการณ์

การศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงสุกร เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำสวน ทำไร่ ทำนา และเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 30.0 เกษตรกรส่วนใหญ่ยึดการทำสวน ทำไร่ ทำนา เป็นอาชีพหลัก โดยคิดเป็นร้อยละ 46.7 สำหรับ

การเลี้ยงสุกรเกษตรกรส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพรอง โดยคิดเป็นร้อยละ 56.7 ซึ่งมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 342,333 บาทต่อปี มีรายจ่ายเฉลี่ยของครอบครัวต่อปี 311,333.3 บาทต่อปี ในการดำเนินธุรกิจเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 66.7 สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีเงินทุนของตัวเอง กู้ยืมจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ ก้อนายทุน คิดเป็นร้อยละ 58.3

2) การจัดการการเลี้ยงสุกร

การศึกษาการจัดการการเลี้ยงสุกรในรุ่นที่ผ่านมา โดยการสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง สรุปเป็นประเด็น ได้ดังนี้

2.1) ลักษณะทั่วไปของการผลิต

ลักษณะการดำเนินธุรกิจของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกิจการในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.4 และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยสาเหตุหลักที่ทำให้เกษตรกรให้ความสนใจในการเลี้ยงสุกร คือ การเลี้ยงตามเพื่อนบ้านที่ประสบความสำเร็จ โดยเข้าไปขอความรู้ สอบถามถึงวิธีการเลี้ยง การจัดการ ตลอดจนถึงการตลาด เมื่อได้ความรู้เบื้องต้นแล้วจึงตัดสินใจลงทุนเลี้ยงสุกร คิดเป็นร้อยละ 43.3 แหล่งที่หาความรู้ในการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่มาจากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 77.8 เกษตรกรส่วนใหญ่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรกับกรมปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 53.3 โดยเกษตรกรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเพียงแค่หวังการได้รับค่าชดเชยความเสียหายที่รัฐจ่ายให้ ในกรณีความเสียหายจากอุทกภัยหรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรร้อยละ 46.7 เข้าใจว่าการขึ้นทะเบียนต้องเสียค่าใช้จ่ายจึงพยายามหลบเลี่ยงการขึ้นทะเบียน

2.2) ลักษณะการจัดการด้านการผลิต

การจัดการลูกพันธุ์สุกร เกษตรกรร้อยละ 93.3 ซื้อลูกพันธุ์สุกรจากในเขตจังหวัดสงขลา แหล่งซื้อลูกพันธุ์คือ ฟาร์มเอกชนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 86.7 เกษตรกรนิยมเลี้ยงสุกรระดับสามสาย คิดเป็นร้อยละ 96.7 โดยใช้ลูกพันธุ์ขนาด 15-20 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 63.4 และมีราคาเฉลี่ย 1,563.33 บาท ซึ่งมีราคาระหว่าง 1,300 – 1,500 บาท

การจัดเตรียมโรงเรือนและคอก เกษตรกรนิยมสร้างโรงเรือนแบบเพิงหมาแหงน คิดเป็นร้อยละ 56.7 โดยมีลักษณะพื้นคอกเป็นแบบพื้นคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 93.3 มีจำนวนคอกต่อหลัง เฉลี่ย 3.40 โดยมีจำนวนคอกต่อหลัง 3 – 5 คอก คิดเป็นร้อยละ 46.7 มีพื้นที่การเลี้ยงสุกรเฉลี่ย เท่ากับ 1.66 ตารางเมตรต่อตัว ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 – 2 ตารางเมตรต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 70.0 มีการเตรียมคอกหรือโรงเรือนก่อนรับสุกรเข้าเลี้ยง เกษตรกรส่วนใหญ่ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำ และอุปกรณ์ให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ 100.0

การจัดการการเลี้ยงสุกร เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสุกรต่อคอกเฉลี่ยเท่ากับ 12.07 ตัว ซึ่งมีจำนวนสุกรต่อคอกระหว่าง 8 – 15 ตัวต่อคอก คิดเป็นร้อยละ 63.3 โดยมีอัตราการรอดเฉลี่ยร้อยละ 92.67 ซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 90 – 95 คิดเป็นร้อยละ 90.0 เกษตรกรใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 128.07 วัน ซึ่งอยู่ระหว่าง 120 – 150 วัน คิดเป็นร้อยละ 86.7 เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้รางคอนกรีตยาวเป็นอุปกรณ์ให้น้ำ คิดเป็นร้อยละ 70.0 โดยมีจำนวนการให้น้ำต่อวันเฉลี่ย 5.27 ครั้ง เกษตรกรใช้รางอาหารคอนกรีตยาวเป็นอุปกรณ์การให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ 73.4 และมีลักษณะอาหารคืออาหารเม็ดสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 90.0

เกษตรกรให้อาหารสุกรน้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม โดยมีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 18.90 เกษตรกรให้อาหารสุกรน้ำหนัก 20 – 35 กิโลกรัม มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 17.76 เกษตรกรให้อาหารสุกรน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 15.27 เกษตรกรให้อาหารสุกรน้ำหนัก 60 กิโลกรัมถึงส่งตลาด มีเปอร์เซ็นต์โปรตีนเฉลี่ย 13.47 จำนวนครั้งในการให้อาหารสุกรน้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม เฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ครั้งต่อวัน สุกรน้ำหนัก 20 – 35 กิโลกรัม มีจำนวนครั้งในการให้อาหารเฉลี่ย 3.57 ครั้งต่อวัน สุกรน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม มีจำนวนครั้งในการให้อาหารเฉลี่ย 3.0 ครั้งต่อวัน สุกรน้ำหนัก 60 กิโลกรัมถึงส่งตลาด มีจำนวนครั้งในการให้อาหารเฉลี่ย 2.4 ครั้งต่อวัน

การจัดการสุขภาพสุกร เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมทำความสะอาดคอกสุกรวันละ 1 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 83.3 และทำความสะอาดคอกด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ เฉลี่ย 1.57 ครั้งต่อเดือน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกร คิดเป็นร้อยละ 83.3 โดยเกษตรกรมีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์มสุกรคือ สร้างบ่อเก็บมูลสุกร เป็นแบบบ่อเกรอะ คิดเป็นร้อยละ 60.0

2.3) การจำหน่ายผลผลิต

การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำหน่ายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 83.4 ราคาจำหน่ายผลผลิตที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ย 53.17 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นราคาที่พ่อค้าเป็นคนกำหนด โดยมีขนาดสุกรที่จับขายเฉลี่ย 93.73 กิโลกรัมต่อตัว

3) ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรในรุ่นที่ผ่านมา สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1) ต้นทุนการเลี้ยง

ต้นทุนการเลี้ยงสุกร มีต้นทุนรวมทั้ง 73,896.05 บาทต่อรุ่น เป็นต้นทุนผันแปร 66,666.69 บาทต่อรุ่น โดยต้นทุนผันแปรที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าอาหาร คิดเป็นร้อยละ 72.29 ส่วนต้นทุนคงที่ของการเลี้ยงสุกรมีค่าเท่ากับ 2,136.45 บาทต่อรุ่น โดยต้นทุนคงที่คือ ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ได้แก่ โรงเรือน เครื่องสูบน้ำ อุปกรณ์ให้อาหาร อุปกรณ์ให้น้ำ คิดเป็นร้อยละ 2.92 ของต้นทุนทั้งหมด

3.2) ผลตอบแทนการเพาะเลี้ยง

รายได้จากการเลี้ยงสุกรของเกษตรกร เท่ากับ 73,824.00 บาทต่อรุ่น มีรายได้สุทธิหรือกำไรทางบัญชี เท่ากับ 2,064.40 บาทต่อรุ่น มีกำไรสุทธิหรือกำไรทางเศรษฐศาสตร์ เท่ากับ -72.05 บาทต่อรุ่น เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาโรคอสุกรตกต่ำแลราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาแพง ทำให้เกษตรกรไม่มีกำไร

3.3) การวิเคราะห์ระดับวิกฤติของการเลี้ยงสุกร

การวิเคราะห์ราคาคู่มือทุนและผลผลิตคู่มือทุนของการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรพบว่า ราคาคู่มือทุนเท่ากับ 53.20 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนผลผลิตคู่มือทุนมีค่าเท่ากับ 1,389.80 กิโลกรัมต่อรุ่น หรือ 15.10 ตัวต่อรุ่น

4) ปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นในการเลี้ยงสุกร

4.1) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรประสบในระหว่างการผลิตสุกรประกอบด้วย ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกร ปัญหาด้านอาหาร ปัญหาเงินลงทุน ปัญหาโรคที่พบในสุกรและปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต โดยสามารถสรุปปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.1.1) ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกรที่เกษตรกรพบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านลูกพันธุ์สุกรไม่มีคุณภาพ รองลงมาคือปัญหาซื้อลูกพันธุ์สุกรยาก

4.1.2) ปัญหาด้านอาหารที่เกษตรกรพบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านราคาอาหารสูง รองลงมาคือปัญหาอาหารไม่มีคุณภาพ

4.1.3) ปัญหาเงินลงทุนที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบมากที่สุด คือ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาดอกเบี้ยเงินกู้สูง รองลงมาคือประสบปัญหาไม่มีแหล่งเงินกู้และไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

4.1.4) ปัญหาโรคที่พบในสุกรที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบมากที่สุด คือปัญหาโรคกระเพาะและลำไส้อักเสบติดต่อกัน โรคโพรงจมูกอักเสบ และมีวิธีแก้ปัญหา คือรักษาโดยการให้ยา รองลงมาคือ แยกเลี้ยง

4.1.5) ปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิตที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบมากที่สุดคือ ปัญหาผลผลิตตกต่ำ รองลงมาคือปัญหาราคาผันผวน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกร ในตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการพิจารณาเพื่อพัฒนาธุรกิจการเลี้ยงสุกร ดังนี้

1) จากการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประสบปัญหาราคาสุกรผันผวนมาก ดังนั้นเกษตรกรควรมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้าโดยการศึกษาศาสนการณ์การผลิตสุกร สถานการณ์การตลาดและความต้องการบริโภค

หน่วยงานของภาครัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ และกรมการค้าภายใน ควรมีการวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงสุกร แนวโน้มราคาสุกรเพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนของเกษตรกรและเป็นฐานในการกำหนดราคาขายสุกร

2) การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร พบว่า ค่าอาหารมีสัดส่วนต้นทุนในการเลี้ยงสุกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.29 ซึ่งเกษตรกรประสบปัญหาราคาอาหารสูง ดังนั้นเกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้ออาหาร

หน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมปศุสัตว์ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตอาหารสุกร ซึ่งสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้

3) ผลจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รางคอนกรีตยาวเป็นอุปกรณ์ให้อาหารซึ่งทำความสะอาดยาก อาหารหกได้ง่ายและสุกรเข้าไปนอนในรางอาหารได้ เกษตรกรควรใช้ถังอาหารกลมเพื่อป้องกันการหกหล่นของอาหาร นอกจากนั้นสุกรยังสามารถเข้ากินอาหารได้รอบทิศซึ่งประหยัดเนื้อที่รางอาหารได้มาก

4) ผลจากการศึกษาพบว่าลูกพันธุ์สุกรมีสัดส่วนต้นทุนในการผลิตเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 17.05 ซึ่งเกษตรกรประสบปัญหาลูกพันธุ์ไม่มีคุณภาพ ดังนั้นเกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อซื้อจากแหล่งผลิตลูกพันธุ์สุกรที่ได้มาตรฐาน

หน่วยงานของภาครัฐ เช่น กรมปศุสัตว์ควรเข้าไปดูแลเกษตรกรโดยการแนะนำแหล่งผลิตลูกพันธุ์ที่มีคุณภาพให้เกษตรกรและเข้าไปควบคุมมาตรฐานการผลิตลูกพันธุ์ให้ได้คุณภาพ

5) ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประสบปัญหาโรคในสุกร ดังนั้นเกษตรกรควรมีการจัดการด้านสุขาภิบาลเพื่อเป็นการป้องกันโรคในสุกร

หน่วยงานของภาครัฐ เช่น กรมปศุสัตว์ ควรเข้ามาดูแลและให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่องสุขมาตรฐานฟาร์มเพื่อแก้ปัญหาโรคในสุกร

6) เกษตรกรควรมีการจัดบันทึกและทำการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุน

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสอบถามข้อมูลทางด้านต้นทุนและผลตอบแทน เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้มีการรวบรวมและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้วิธีการประมาณจากความรู้สึกและประสบการณ์จากการดำเนินการเลี้ยงที่ผ่านมา

2) พื้นที่ในการศึกษาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสอบถามจากเกษตรกรซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและเป็นพื้นที่ตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ข้อมูลที่ได้จึงมีลักษณะใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจจะทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรในครั้งต่อไป ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1) สุกรเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศแต่สภาวะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร ปัจจัยด้านการตลาดน่าจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาสุกรในประเทศไทย จึงควรมีการศึกษาวิธีการตลาดของสุกร

2) การศึกษาประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิตทุกชนิด ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อปริมาณการผลิต ในการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา

3) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา โดยศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนโดยการเปรียบเทียบต้นทุนระหว่างการจัดการแบบทั่วไปกับการจัดการที่ดี

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ บุรณศิริ. 2544. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนในพื้นที่ภาคกลางฝั่งตะวันตก : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กรมการค้าภายใน. 2551. ราคาขายปลีกสินค้าอาหารสด.[ออนไลน์].URL : <http://www.dit.go.th/contentdetail.asp?TypeID=4&catid=110&id=435> [สืบค้นวันที่ 12 กันยายน 2551]
- กรมบัญชีกลาง. 2550. ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน. [ออนไลน์].URL:http://www.cgd.go.th/webboard_topicdetail.asp?cat=8&id=25371[สืบค้นวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2552]
- กรมปลูสัตว์. 2548. การเลี้ยงสุกร. [ออนไลน์]. URL : <http://www.dld.go.th>. [สืบค้นวันที่ 17 กันยายน 2551]
- กรมปลูสัตว์. 2550. ข้อมูลจำนวนสัตว์ในประเทศไทย. [ออนไลน์].URL: <http://www.dld.go.th/ict/yearly/yearly50/index.html> [สืบค้นวันที่ 5 กันยายน 2551]
- กรมปลูสัตว์. 2551. พันธุ์สุกร. [ออนไลน์]. URL : <http://www.dld.go.th/handbill/handbill.html> [สืบค้นวันที่ 17 กันยายน 2551]
- จินตวาทณี โลหะการ. 2548. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงปลากะรังในกระชังในจังหวัดพังงา ปีการผลิต 2546: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลธิชา ไชยชนะ. 2539. การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงกุ้งของสมาชิกสหกรณ์นิคมสมุทรสาคร จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย
- นุชดา พงษ์ศักดิ์ชาติ. 2547. การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงปลาตะเพียนระหว่างการเลี้ยงในกระชังในแม่น้ำป่าสักและการเลี้ยงในบ่อขุด จังหวัดสระบุรี: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บัณฑิตพงษ์ ศรีอำนาจ. 2550. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มสุกรขุนมาตรฐานขนาดเล็กในภาคกลาง: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบทาโกร. 2548. การเลี้ยงสุกร. [ออนไลน์]. URL : [http:// www.betagro.com](http://www.betagro.com) [สืบค้นวันที่ 22 กันยายน 2551]

- พงษ์ชาญ ณ ลำปา. 2547. การเลี้ยงสุกร. [ออนไลน์]. URL:<http://www.sut.ac.th/e-texts/Agri/swine/index.htm> [สืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2551]
- พงษ์ชาญ ณ ลำปา. 2549. การตลาดสุกร.[ออนไลน์].URL: <http://www.sut.ac.th/etexts/Agri/swine/3-2.htm> [สืบค้นวันที่ 12 กันยายน 2551]
- พงษ์ชาญ ณ ลำปา. 2547. โรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร [ออนไลน์].URL: <http://www.sut.ac.th/e-texts/Agri/swine/2-2.htm> [สืบค้นวันที่ 12 กันยายน 2551]
- พามา ชูฒยากร.2543. ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงสุกรขุน กรณีศึกษา บริษัทแม่ทา วี.พี. จำกัด : วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มาลินี เรืองหนู. 2549. ต้นทุนและผลตอบแทนการเพาะเลี้ยงปลากระพงขาวในกระชังในตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา: สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- รุ่งตะวัน จันทรเปารยะ.2548.การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในโรงเรือนระบบเปิดและระบบปิด กรณีศึกษาธุรกิจฟาร์มสุกรแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่: การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมล นิตตะวานิช. 2542. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรที่มีการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงใหม่: วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุโขทัยธรรมมาราช มหาวิทยาลัย. 2544. เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการผลิตสุกรและสัตว์ปีก หน่วยที่ 8 – 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช
- สุรศักดิ์ ด้วงเกตุ. 2546. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนการรับจ้างเลี้ยงสุกรของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.2550. ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตรปี2550.[ออนไลน์].URL: <http://www.oae.go.th/> [สืบค้นวันที่ 6 กันยายน 2551]
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.2551. ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตรปี2551.[ออนไลน์].URL: <http://www.oae.go.th/> [สืบค้นวันที่ 20 เมษายน 2552]

สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล. 2547. เศรษฐศาสตร์การผลิตและการจัดการทางการเกษตร.ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวกที่ 1

จำนวนสุกรและเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตงพระ จังหวัดสงขลา

ตารางผนวกที่ 1.1 จำนวนสุกรและเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตงพระ จังหวัดสงขลา

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนสุกรทั้งหมด (ราย)	เกษตรกรทั้งหมด (ราย)
ท่าโพธิ์	18	4
โพธิ์ใหม่	8	3
บ้านจาก	231	32
คลองรี	89	27
คลองหนัง	123	21
บ้านถิ่น	71	24
ท่าคูระ	360	66
รวม	900	177

ที่มา : กรมปศุสัตว์, 2551

ภาคผนวกที่ 2

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง **ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสังขละบุรี**
จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือประกอบการรวบรวมข้อมูลโครงการเพื่อสารนิพนธ์ (Minor Thesis) สำหรับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามบนพื้นฐานของความจริงและโดยอิสระ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิต การจัดการผลิตและจำหน่ายสุกร

ตอนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกร

โปรดเติมข้อความและใส่เครื่องหมาย / หลังข้อที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม .....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ..... ตำบลลุงซูด อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

ก. ลักษณะทางสังคม

1. เพศ

1. ( ) ชาย

2. ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

- 1. ( ) ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4
- 2. ( ) ประถมศึกษาปีที่ 4-6
- 3. ( ) มัธยมศึกษา
- 4. ( ) อนุปริญญา
- 5. ( ) ปริญญาตรี
- 6. ( ) อื่นๆ ระบุ .....

4. สถานภาพสมรส

- 1. ( ) โสด
- 2. ( ) สมรสและอยู่ด้วยกัน
- 3. ( ) หย่าร้าง
- 4. ( ) หม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมทั้งสิ้น.....คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม)

ข. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงสุกร

- 1. ( ) ทำสวน ทำไร่ ทำนา
- 2. ( ) ทำการประมง
- 3. ( ) เลี้ยงสัตว์
- 4. ( ) ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น

ค้าขาย

- 5. ( ) รับจ้าง ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท
- 6. ( ) รับราชการหรือพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ

- 8. ( ) ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- 9. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

2. อาชีพหลักของครัวเรือน (ตอบเพียงข้อเดียว)

- 1. ( ) เลี้ยงสุกร
- 2. ( ) ทำสวน ทำไร่ ทำนา
- 3. ( ) ทำการประมง
- 4. ( ) เลี้ยงสัตว์
- 5. ( ) ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น ค้าขาย
- 6. ( ) รับจ้าง
- 7. ( ) ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท
- 8. ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 9. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

3. อาชีพรองของครัวเรือน

- 1. ( ) เลี้ยงสุกร
- 2. ( ) ทำสวน ทำไร่ ทำนา
- 3. ( ) ทำการประมง
- 4. ( ) เลี้ยงสัตว์
- 5. ( ) ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่น ค้าขาย
- 6. ( ) รับจ้าง
- 7. ( ) ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท
- 8. ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 9. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

4. รายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน.....บาท
5. รายจ่ายเฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน.....บาท
6. ที่มาแหล่งเงินทุนที่ใช้ประกอบธุรกิจเลี้ยงสุกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) เงินทุนของตัวเอง.....บาท
  2. ( ) เงินทุนจากหุ้นส่วนจำนวน.....หุ้น ราคาหุ้นละ.....บาท
  3. ( ) กู้ยืมจำนวน.....บาท
  4. ( ) บริษัท (ระบุชื่อ).....จำนวน.....บาท
  5. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....จำนวน.....บาท
7. กรณีกู้ยืม ท่านมีแหล่งเงินกู้จากแหล่งใด
1. ( ) แหล่งเงินกู้ในระบบ
  2. ( ) แหล่งเงินกู้นอกระบบ
  3. ( ) ทั้ง 2 แหล่ง
8. แหล่งเงินกู้ในระบบ
1. ( ) ธกส. จำนวน .....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  2. ( ) ธนาคารพาณิชย์ จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  3. ( ) สหกรณ์การเกษตร จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  4. ( ) กลุ่มออมทรัพย์/กทบ. จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  5. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
9. แหล่งเงินกู้นอกระบบ
1. ( )ญาติพี่น้อง จำนวน .....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  2. ( ) เพื่อน จำนวน .....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  3. ( ) นายทุน จำนวน .....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
  4. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ย.....
10. วัตถุประสงค์ของการกู้เงินมาเพื่อใช้ในกิจกรรมใดมากที่สุด
- 10.1 แหล่งเงินกู้ในระบบ
1. ( ) เพื่อลงทุนเลี้ยงสุกร
  2. ( ) เพื่อลงทุนทางการเกษตร อื่นๆ
  3. ( ) เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน
  4. ( ) เพื่อชำระหนี้สิน
  5. ( ) เพื่อการศึกษา
  6. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

10.2 แหล่งเงินทุนในระบบ

1. ( ) เพื่อลงทุนเลี้ยงสุกร	2. ( ) เพื่อลงทุนทางการเกษตร อื่นๆ
3. ( ) เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	4. ( ) เพื่อชำระหนี้สิน
5. ( ) เพื่อการศึกษา	6. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

ตอนที่ 2 สภาพการผลิต การจัดการผลิตและจำหน่ายสุกร

1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจการเลี้ยงสุกรเป็นแบบ

1. ( ) กิจการในครัวเรือน	2. ( ) กิจการแบบหุ้นส่วน
3. ( ) รับจ้างเลี้ยง	4. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

2. ท่านมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรมาแล้ว.....ปี

3. สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ท่านเลือกเลี้ยงสุกรเนื่องจาก

1. ( ) รายได้ดี	2. ( ) เลี้ยงตามเพื่อนบ้าน
3. ( ) เลี้ยงง่ายให้ผลผลิตดี	4. ( ) บริษัทเอกชนแนะนำให้เลี้ยง
5. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	

4. ท่านได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสุกรจากแหล่งใดมากที่สุด

1. ( ) เพื่อนบ้าน	2. ( ) นักวิชาการ ระบุ.....
3. ( ) เรียนรู้ด้วยตนเอง	4. ( ) การเข้าร่วมฝึกอบรม
5. ( ) จากสื่อต่าง ๆ	6. ( ) อื่น ๆ ระบุ .....

5. ท่านได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรกับกรมปศุสัตว์หรือไม่

1. ( ) ขึ้นทะเบียน เมื่อปี พ.ศ. ....
2. ( ) ไม่ขึ้นทะเบียน

6. ลูกพันธุ์สุกร

6.1 ที่มาแหล่งลูกพันธุ์สุกร

1. ( ) ในเขตจังหวัดสงขลา	2. ( ) นอกเขตจังหวัดสงขลา

6.2 แหล่งซื้อลูกพันธุ์สุกร

1. ( ) ฟาร์มเอกชนขนาดเล็ก	2. ( ) บริษัทเอกชน
3. ( ) อื่นๆ ระบุ.....	

6.3 ขนาดและราคาลูกพันธุ์สุกรที่ใช้เลี้ยง

ลูกพันธุ์สุกรขนาด.....กิโลกรัม ราคาตัวละ.....บาท

6.4 สายพันธุ์สุกรที่ทนเลียงมากที่สุด

1. ( ) คูรีอก	2. ( ) ลาร์จไวท์
3. ( ) แลนเรซ	4. ( ) สุกรพันธุ์พื้นเมือง
5. ( ) สุกรระดับสามสาย	6. ( ) ไม่ทราบสายพันธุ์
7. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	

7. ระยะเวลาในการเลียงสุกร.....เดือน.....วัน

8. อัตราการรอดโดยประมาณ.....เปอร์เซ็นต์

9. การจัดการและการเลียงสุกร

9.1 การเตรียมคอกหรือโรงเรือนก่อนรับเข้าสุกรเข้าเลียง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) นำสุกรรุ่นเก่าที่อายุครบขายแต่น้ำหนักไม่ได้มาตรฐานออกขายหรือย้ายไปรวมในคอกเลียงในโรงเรือนใหม่
2. ( ) ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำ
3. ( ) ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้อาหาร
4. ( ) ตรวจเช็ค ซ่อมแซมอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
5. ( ) ฆ่าเชื้อคอกเลียงสุกรด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ

9.2 พื้นที่ต่อตัวที่ใช้เลียงสุกรเท่ากับ .....ตารางเมตรต่อตัว จำนวนสุกรต่อคอกเท่ากับ.....ตัว

10. ลักษณะของโรงเรือน

10.1 ประเภทของโรงเรือน

1. ( ) เพิงหมาแหงน	2. ( ) เพิงหมาแหงนกลาย
3. ( ) แบบหน้าจั่ว	4. ( ) แบบหน้าจั่ว 2 ชั้น
5. ( ) แบบหน้าจั่ว 2 ชั้นกลาย	6. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

10.2 โรงเรือน 1 หลังมีคอกสุกรจำนวน.....คอก

10.3 ลักษณะของพื้นคอก

1. ( ) พื้นคอนกรีต	2. ( ) พื้นสแลท
3. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	

11. ลักษณะของอุปกรณ์ให้น้ำ

1. ( ) รางคอนกรีตยาว	2. ( ) จุกน้ำอัดโนมัติ
3. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	

12. ความถี่ในการให้น้ำสุกรวันละ.....ครั้ง
13. ลักษณะของอุปกรณ์ให้อาหาร
- ( ) รางอาหารคอนกรีต
  - ( ) รางอาหารยาว (อะลูมิเนียม)
  - ( ) ถังอาหารกลม
  - ( ) ถังอาหารอัดโนมัต
14. ลักษณะของอาหารสุกร
- ( ) อาหารผง
  - ( ) อาหารเม็ด
  - ( ) อื่นๆ ระบุ.....
15. การให้อาหารสุกร
- สุกรน้ำหนัก 12-20 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน.....เปอร์เซ็นต์ วันละ.....ครั้ง
  - สุกรน้ำหนัก 20-35 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน.....เปอร์เซ็นต์ วันละ.....ครั้ง
  - สุกรน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน.....เปอร์เซ็นต์ วันละ.....ครั้ง
  - สุกรน้ำหนัก 60 กิโลกรัม – สังกัดลาด ให้อาหารโปรตีน.....เปอร์เซ็นต์ วันละ.....ครั้ง
16. การทำความสะอาดคอกสุกร
- ( ) ทำความสะอาดคอก 2 วันครั้ง
  - ( ) ทำความสะอาดคอกวันละ 1 ครั้ง
  - ( ) ทำความสะอาดคอกวันละ 2 ครั้ง
  - ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
17. การล้างคอกด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อเดือนละ.....ครั้ง
18. ท่านมีการป้องกันกำจัดกลิ่น และของเสียจากฟาร์มสุกรหรือไม่
- ( ) ไม่มี
  - ( ) มี
19. ท่านมีการป้องกันกำจัดกลิ่น และของเสียจากฟาร์มสุกรอย่างไร
- ( ) บ่อเก็บมูลสุกร จำนวน.....บ่อ
  - ( ) การใช้สารจุลินทรีย์
  - ( ) อื่นๆ ระบุ.....
20. ลักษณะของบ่อเก็บมูลสุกร
- ( ) บ่อไบโอแก๊ส
  - ( ) บ่อบำบัดน้ำเสีย
  - ( ) บ่อเกรอะ
  - ( ) อื่นๆ ระบุ.....
21. ลักษณะการขายสุกร
- ( ) พ่อค้าในท้องถิ่น
  - ( ) พ่อค้าจร
  - ( ) บริษัทขนาดใหญ่ ระบุ.....
  - ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
22. ราคาขายสุกรเฉลี่ย.....บาทต่อกิโลกรัม
23. ขนาดสุกรที่จับขายเฉลี่ย.....กิโลกรัม/ตัว

ตอนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกร

1. ต้นทุนคงที่

1.1 ค่าเช่าพื้นที่เลี้ยง .....บาท /ปี

1.2 ทรัพย์สินและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเลี้ยงสุกร ประกอบด้วย

รายการ	ของตนเอง				เช่า	
	จำนวน ทรัพย์สิน (ระบุหน่วย)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้ งาน (ปี)	ค่าซ่อม เฉลี่ย (บาท)	ปริมาณที่ ใช้ (เดือน)	ค่าเช่า (บาท)
1. ที่ดิน						
2. โรงเรือน						
3. เครื่องสูบน้ำ						
4. อุปกรณ์ให้อาหาร						
5. อุปกรณ์ให้น้ำ						
6. สายยาง						
7. ก๊อกน้ำ						
8. กระบะจุ่มยาฆ่าเชื้อ						
9. ไม้กวาด						
10. อุปกรณ์ตัดมูลสุกร						
11. สี						
12. เครื่องชั่ง						
13. เข็มฉีดยา						
14. ตู้เก็บยาและ อุปกรณ์						
15. อื่น ๆ						

2. ต้นทุนผันแปร

2.1 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

รายการ	จำนวน (หน่วย)	ราคา (บาท/หน่วย)	มูลค่า (บาท)
1. ค่าพันธุ์สุกร			
2. ค่าอาหาร			
- อาหารเบอร์ 1			
- อาหารเบอร์ 2			
- อาหารเบอร์ 3			
3. ค่าไฟฟ้า			
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง			
5. ค่ายาและเวชภัณฑ์			
6. ค่าซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์			
7. ค่าน้ำ			
8. ดอกเบี้ย			
9. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ			
9.1			

2.2 ค่าแรงแรงงานจ้างในการเลี้ยงสุกรขุน

กิจกรรม	แรงงานจ้าง		
	จำนวน (คน)	ชั่วโมง/วัน/คน	ค่าจ้าง (บาท/วัน/คน)
1. ทำความสะอาดคอก อุปกรณ์ให้อาหาร น้ำ และพ่นยามาเชื้อ			
2. ให้อาหารและน้ำ			
3. อับน้ำสุกร			
4. ตรวจสอบสุขภาพและฉีดยาสุกร			
5. อื่นๆ			

2.3 ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด

2.3.1 ค่าแรงแรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงสุกร

กิจกรรม	แรงงานในครอบครัว		
	จำนวน(คน)	ชั่วโมง/วัน/คน	จำนวนวัน (วัน)
1. ทำความสะอาดคอก อุปกรณ์ให้อาหาร น้ำ และพ่นยามาเชื้อ			
2.ให้อาหารและน้ำ			
3. อาบน้ำสุกร			
4. ตรวจสอบสุขภาพและฉีดยาสุกร			
5. อื่นๆ			

2.3.2 ค่าลูกพันธุ์สุกรที่ขยายพันธุ์เองจำนวน.....ตัว

ราคาตัวละ.....บาท

2.3.3 อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคจากการเลี้ยงสุกร

1. ปัญหาด้านการผลิตที่พบด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ( ) ปัญหาด้านอาหารสุกร
- 2. ( ) ปัญหาราคาลูกสุกรสูง
- 3. ( ) ปัญหาเงินลงทุน
- 4. ( ) อื่น ๆ .....

1.1 กรณีเลือก ปัญหาด้านอาหารสุกร ปัญหาที่พบคือ

- 1. ( ) ราคาอาหารสูง
- 2. ( ) อาหารไม่มีคุณภาพ
- 3. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

1.2 กรณีเลือก ปัญหาเงินลงทุน ปัญหาที่พบคือ

- 1. ( ) ไม่มีแหล่งเงินกู้
- 2. ( ) ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- 3. ( ) ดอกเบี้ยเงินกู้สูง
- 4. ( ) อื่นๆ ระบุ.....

2. ปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิต

- 1. ( ) ปัญหาราคาผลผลิตต่ำ
- 2. ( ) ปัญหาราคาผันผวน
- 3. ( ) ปัญหาแหล่งรับซื้อ มีน้อย
- 4. ( ) อื่นๆ ระบุ.....

3. ปัญหาลูกพันธุ์สุกรที่พบบ่อย
1. ( ) การจัดซื้อลูกพันธุ์สุกร
  2. ( ) ลูกสุกรตายระหว่างขนส่ง
  3. ( ) พันธุ์สุกรไม่มีคุณภาพ
  4. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
4. หากว่าสุกรมีอาการผิดปกติ เนื่องจากเป็นโรค ท่านมีวิธีการแก้ไขอย่างไร
1. ( ) งดอาหาร
  2. ( ) แยกเลี้ยง
  3. ( ) จับขายทันที
  4. ( ) ใช้ยา ระบุ.....
5. ปัญหาที่เกิดจากโรคที่เกิดในสุกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) โรคอหิวาต์สุกร
  2. ( ) โรคปากและเท้าเปื่อย
  3. ( ) โรคพิษสุนัขบ้าเทียม
  4. ( ) โรคกระเพาะและลำไส้อักเสบติดต่อ
  5. ( ) โรคพาร์โวไวรัส
  6. ( ) โรคโพรงจมูกอักเสบ
  7. ( ) โรคท้องเสีย
  8. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
6. เจ้าหน้าที่ของรัฐเคยให้ความช่วยเหลือหรือไม่
1. ( ) ไม่เคย
  2. ( ) เคย กรณีตอบ เคย โปรดเลือก
    1. ( ) ให้คำแนะนำเทคนิคการเลี้ยงใหม่ๆ
    2. ( ) แนะนำเรื่องราคาและการจำหน่าย
    3. ( ) แจกจ่ายพันธุ์สุกร
    4. ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
7. ท่านต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนในด้านใด
- 1).....
  - 2).....
8. ในอนาคต ท่านคิดที่จะเปลี่ยนอาชีพหรือไม่
1. ( ) เปลี่ยน เพราะ.....
  2. ( ) ไม่เปลี่ยน เพราะ.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ได้สละเวลาให้มาร่วมมือ

กัญชลา แซ่เจ๋น

ผู้วิจัย

ภาคผนวกที่ 3

รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตงิ่งพระ จังหวัดสงขลา

ตารางผนวกที่ 3.1 รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการเลี้ยงสุกรในตำบลคลองรี อำเภอสตงิ่งพระ จังหวัดสงขลา

ตัวอย่าง	จำนวนลูก พันธุ์ (ตัว)	ราคาลูก พันธุ์ (บาท/ตัว)	มูลค่าลูกพันธุ์ (บาท)	ปริมาณ อาหาร (ก.ก./รุ่น)	ราคา อาหาร (บาท/ กระสอบ)	ค่าอาหาร (บาท/รุ่น)
1	15	800	12,000.00	120	435.00	52,200.00
2	10	1000	10,000.00	80	440.63	35,250.00
3	12	800	9,600.00	96	442.00	42,432.00
4	12	800	9,600.00	96	434.75	41,736.00
5	20	900	18,000.00	160	436.88	69,900.00
6	18	800	14,400.00	144	435.25	62,676.00
7	18	800	14,400.00	144	438.38	63,126.00
8	16	800	12,800.00	128	439.00	56,192.00
9	14	900	12,600.00	112	442.50	49,560.00
10	15	800	12,000.00	120	435.00	52,200.00
11	17	800	13,600.00	136	440.63	59,925.00
12	16	800	12,800.00	128	442.00	56,576.00
13	13	824	10,712.00	104	434.75	45,214.00
14	18	800	14,400.00	144	436.88	62,910.00
15	14	827	11,578.00	112	435.25	48,748.00
16	16	820	13,120.00	128	438.38	56,112.00
ค่าเฉลี่ย	15.25	829.44	12,600.63	122	437.95	53,422.31

ภาคผนวกที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวอย่าง	ค่าไฟฟ้า (บาท/รุ่ม)	ค่ายา (บาท/รุ่ม)	อัตรา ค่าแรงใน พื้นที่ (บาท/วัน)	วันทำงาน (บาท/รุ่ม)	ค่าแรงงาน (บาท/รุ่ม)	ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายที่ เป็นเงินสดดอกเบี้ย (1.60%ต่อปี) (บาทต่อรุ่ม)
1	240	400	157	30.00	4,710.00	350.08
2	240	300	157	32.50	5,102.50	269.76
3	400	250	157	30.00	4,710.00	286.04
4	340	300	157	30.00	4,710.00	280.41
5	240	300	157	30.00	4,710.00	474.88
6	260	350	157	28.75	4,513.75	399.36
7	480	400	157	30.00	4,710.00	432.03
8	280	400	157	30.00	4,710.00	378.04
9	320	300	157	30.00	4,710.00	349.23
10	240	400	157	30.14	4,731.81	350.08
11	240	300	157	30.00	4,710.00	269.76
12	400	250	157	32.50	5,102.50	286.04
13	340	300	157	30.00	4,710.00	280.41
14	240	300	157	30.00	4,710.00	474.88
15	260	350	157	30.00	4,710.00	399.36
16	480	400	157	28.75	4,513.75	432.03
ค่าเฉลี่ย	312.50	331.25	157	30.00	4,735.89	357.02

ภาคผนวกที่ 3.2 การคำนวณค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์

ตัวอย่าง	โรงเรือน		เครื่องสูบน้ำ	
	มูลค่า บาท	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	26,000	1,710	2,100	345
2	18,000	1,282	2,000	356
3	24,000	1,578	2,350	386
4	24,000	1,578	1,500	247
5	25,000	1,644	1,800	296
6	24,000	1,512	2,500	394
7	24,500	1,611	2,500	411
8	24,000	1,578	1,800	296
9	23,500	1,545	2,500	411
10	26,000	1,710	2,100	345
11	18,000	1,282	2,000	356
12	24,000	1,578	2,350	386
13	24,000	1,578	1,500	247
14	25,000	1,644	1,800	296
15	24,000	1,512	2,500	394
16	24,500	1,611	2,500	411
ค่าเฉลี่ย	23,656	1,560	2,113	349

ภาคผนวก 3.2 (ต่อ)

ตัวอย่าง	ระยะเวลาที่เลี้ยง (วัน/รุ่น)	อุปกรณ์ให้อาหาร		อุปกรณ์ให้น้ำ	
		มูลค่า (บาท)	ค่าเสื่อม (บาทต่อรุ่น)	มูลค่า (บาท)	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	120	1,125	3	184.93	560
2	130	750	4	66.78	380
3	120	900	5	59.18	500
4	120	900	3	98.63	500
5	120	1,500	2	246.58	700
6	115	1,350	3	141.78	700
7	120	1,350	4	110.96	700
8	120	1,200	3	131.51	600
9	120	1,050	2	172.60	550
10	120	1,125	3	184.93	560
11	130	750	4	66.78	380
12	120	900	5	59.18	500
13	120	900	3	98.63	500
14	120	1,500	2	246.58	700
15	115	1,350	3	141.78	700
16	120	1,350	4	110.96	700
ค่าเฉลี่ย	120.63	1,125	3.31	132.61	576.88

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวกัญชลา แซ่เจ๋น

วัน เดือน ปีเกิด

27 กันยายน 2525

วุฒิการศึกษา

วุฒิ

ศิลปศาสตรบัณฑิต
(พัฒนาสังคม)

ชื่อสถาบัน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

ปีที่สำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2547

ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงาน

พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน ทำธุรกิจส่วนตัว